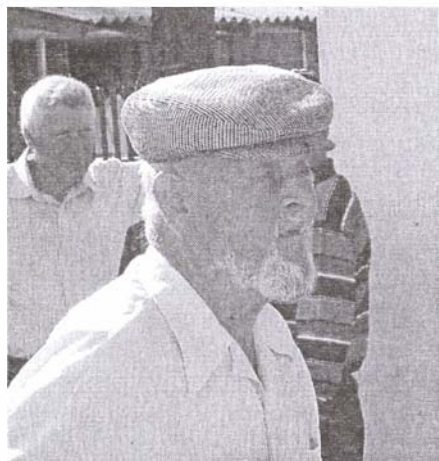

Unitárius Közlöny

Kolozsvár, 1888–1948/1990. 16. (76.) évf.
2. szám. 2006 február
Ára: 1 lej, előfizetőknek: 0,70 lej

Van-e áldás és népesség?

Senkinek sem újdonság, ha két szóban összefoglalom, ami az elmúlt évtizedekben általános jelenségként fonja át erdélyi magyar társadalmunkat: egyre fogyunk. Évről évre kevesebben vagyunk,

és ezt tényként kell elkönyvelni. Ilyenkor gyakran váltunk át siránkozó hangnemre, mert fájlaljuk a múltat, és elszomorít az egykori népes falvak mai helyzete, de még inkább azok jövőbeli sorsa.

Amikor a népességfogyásról beszélünk, úgy tűnik, csak siratni tudjuk magunkat, de megoldást nem látunk, vagy ha mégis, nincs elegendő akaratunk a megfogalmazásához. Hogy miért? Mert nem *divatos*, nem illeszkedik az egyéni boldogulást hirdető világnézeti irányzatok egyikéhez sem. A család megtartó szerepe egyre csökken, és kevesen érzik azt, hogy a gyermekvállalás elsősorban nem teher, hanem életünk gazdagodásának pótolhatatlan és páratlan lehetősége. Ma másféle világot élünk. Sokan és sokféle leírták, mi jellemző a mai emberre. Fontos lett az anyagi jólét, az egyéni boldogulás. Ezt hirdeti és sugallja a létező médiatermékek többsége, és már kialakulóban a nyugati fogyasztói társadalom erdélyi leképeződése is.

Mi pedig maradunk gyakran a tehetetlen siránkozásnál, mert nincs, és – bizonyos érdekek szerint – *nem is kell* magyar nemzetstratégia. *Nem kell*, és már nem is lehet az oktatásba bevinni azt az életszemléletet, amely mindenek fölé helyezi a családot. A kormányzatok családot támogató programjai nem változtatnak e szemléleten. Sok példa jelzi azt, hogy a gyermekvállalás mégsem elsősorban pénz, hanem szemléletmód kérdése. Idézem Csép Sándor idevágó mondatát: *a fogamzásgátló az agyban van!* Az ő ösztönzésére indult el néhány éve az *Áldás, népesség* mozgalom, amely átfogó társadalmi párbeszéd alapján cselekvési stratégiát kívánt megalkotni. Sokféle süket fülekre talált a kezdeményezés, mert bár beszélni tudunk, cselekedni kevésbé. Pedig különböző intézmények, szervezetek összefogása révén alakítható lenne ez a szemlélet, és ún. családbarát intézkedések sorát lehetne létrehozni, ha létezne politikai szándék és közakarat is a helyzet javítására.

Köztudott, hogy a népességfogyás nem csak erdélyi magyar társadalmunkra jellemző. Európa lakossága öregedik, és lassan olyan újfajta társadalmi problémák kerülnek felszínre, amelyek megoldására ma még nem létezik mindenki által elfogadott recept.

Saját házunk táján, vidéki és városi unitárius egyházközségeinkben is évtizedek óta állandósult a fogyás. A keresztelesek száma ritka esetekben egyezik a temetések számával, de szinte egyetlen esetben sem haladja meg azt. A fogyás elsősorban a vidéki nagy egyházközségeknél látványosabb, ahol az egyházközségi tagok jelentős hányada már a 60–70. évében jár.

A ténytudás kedvéért a mellékelt táblázatban néhány szám adatot közlök, amelyek magyarázat nélkül is tükrözik a „puszta” valóságot (K = keresztelezés, T = temetés).

A szám adatokban tükrözött helyzet persze más tényezőkkel is társul. Főként faluhelyen egyfajta „szertartás-turizmus” van kialakulóban, vagyis: a másfelé költözött, áttelepült családok a gyermekeket, az unokákat *hazaviszik* megkeresztelni, illetve az öregeket eltemetni.

Az utóbbi években azonban egy kedvező folyamat is zajlik egyházi életünkben. Hozzávetőlegesen számolva úgy tűnik, az elmúlt öt évben jóval több gyermek született a lelkészi családokban, mint az azt megelőző évtizedben. A valósághoz hozzátartozik, hogy a 90-es évektől nőtt a teológiai hallgatók száma is, és mára több egyházközségben is fiatal lelkészcsaládok élnek.

Ez mindenképp ideillett e gondolatmenet végére – a derülő befeljezés kedvéért és a szükséges jó példák hangsúlyozásáért egyaránt.

Sándor Krisztina

Egyházközség (lélekszáma 2005-ben)	2001		2002		2003		2004		2005	
	K	T	K	T	K	T	K	T	K	T
Dicsőszentmárton (683)	2	13	2	22	1	17	7	10	1	10
Homoródalmás (1150)	12	26	10	26	12	23	10	25	6	29
Homoródszentpál (320)	6	5	3	8	7	7	3	7	5	15
Homoródszentpéter (180)	7	2	3	6	–	3	2	–	–	2
Kolozs (112)	1	4	1	3	1	4	2	2	2	2
Küküllődombó (780)	9	12	5	18	4	12	3	18	5	18
Marosvásárhely (4618)	26	50	26	41	30	39	43	57	35	39
Olthéz (560)	2	5	6	6	6	11	4	4	1	8
Székelyszentmiklós (50)	–	–	1	2	–	1	1	1	–	–
Tarcsafalva (208)	1	–	3	4	1	2	2	3	1	3
Torockőszentgyörgy (511)	2	12	4	16	4	12	3	9	7	7

Énekelj az Úrnak!

„Én most az Úrnak éneket mondok, zsoltárt zengek az Úrnak!” (Bír 5,3)

Az ember ereje nem annyira fizikumában, inkább lelkében, szellemében van. Akárcsak a test vagy a lélek, a szellem is elfárad, elfásul, meggyengül. Ilyenkor mondjuk: meglankadt a hitünk, elfogyott a reménységünk, megfásult a szeretetünk, megtompultunk. Mint ahogyan a testet az élelem táplálja, éppen úgy a léleknek is vannak éltető és tápláló közegei. Ezek közül az egyik az ének, közelebről az egyházi ének.

Megfigyeltem – de egyébként mindannyian tudjuk –, milyen kevés egyházi éneket ismerünk és használunk, mennyire gyatra az éneklés templomainkban. „Kéz-nél van”, hogy azt mondjuk: főleg a fiatal nemzedék körében igaz ez, de szerintem az idősebbek is nagyokat hallgatnak, ha új, ismeretlenebb énekkel próbálkozunk megszínesíteni az istentiszteletet. Ennek következménye talán az, hogy egy-egy istentiszteleten már nem is figyelünk oda annyira arra, mit énekelünk; alig várjuk, hogy valahogy túl legyünk az első két-három szakaszon, s mozduljon meg már a lelkész, ami azt jelenti, hogy az imádság következik, és nem énekeljük a további szakaszokat.

A Bírak könyvéből, a Debóra énekéből ragadtam ki egy sort, hogy megmutassam: a Biblia embere szeretett énekelni, sőt vallását abban is megélte. Sok példát találunk a Bibliában (Dávid, Anna, Mária éneke), amelyek régi korok legszebb ének-imádságait szóaltatják meg. Különösen fontosak számunkra a zsoltárok, amelyek egykor szintén énekelte vallásos szövegek voltak, és sok, ma is használatos énekünk alapját képezik.

Istentiszteletünk nem véletlenül van úgy felépítve, ahogy ma gyakoroljuk. Századok tapasztalata alakította ezt ki, és az emberi lélek Istennel való találkozására fokozatainak megfelelően minden apró résznek megvan a maga helye, súlya, szerepe. Így az énekeket sem csak szokásból énekeljük, hanem azok is szerves részei istentiszteletünknek, és az imádság, a lélekápolás nagyon fontos formái. Szavaikban, dallamaikban valami ősi titok csendül fel, hogy Istenhez vezessen, hogy bebalzamosza sok bajt látott lelkünket.

Az istentiszteletünk kezdő énekével a világ gondjai-bajai közül érkezve a szent térben és időben ráhangolódunk az új hullámhosszra, s az Isten utáni vágyakozás hangjai mellett helyet kap benne dicsőítése és magasztalása is: Sójajtván vár... (1.), Élő Isten, egybegyűltünk... (5.), Ím bejöttünk templomodba... (12.).

A derekas-, vagy második ének már egy hosszabb imádság, amely – ha odafigyelünk, és azt buzgó lélekkel énekeljük –

talán közelebb emel minket Istenhez, mint maga a szavakban elmondott ima. Annál is inkább, mert amíg azt a lelkész mondja mindannyiunk helyett, ebben mind cselekvően veszünk részt, legalábbis kellene részt vennünk. Ha nem ismerjük az éneket, vagy legalább nem próbáljuk az énekeskönyvből követni azt, lelki életünk, s az istentisztelet egy fontos, megnyugtató, felemelő, elpanaszoló, bűnbánó, hálaadó részéről maradtunk le.

Ezek az énekek mint zenés imádságok magukban foglalják az emberi lélek minden rezdülését. Nemcsak különböző ünnepi alkalmakra vannak énekeink, hanem a lélek sajátos állapotaira is, amelyek a templomon kívüli vallásos, lelki életünk megszépítői, segítői lehetnek. Isten utáni vágyakozás szólal meg a jól ismert zsoltárból: „Mint a szép híves patakra...” (189.), Isten gondoskodását csodáljuk meg a 60. számúban (Gondviselő jó Atyám vagy...),

a hit erejével töltekezünk a 213.-ban (Erős várunk nekünk az Isten...), Isten jósgát áldjuk a 211.-ben (Áldjad én lelkem az Urat...), bűnbánatunkban bocsánatért esedezünk a 106.-ban (Reménykedő szívvel sóhajtok az égére...), az igaz embert állítjuk példaképnek a 176.-ban (Boldog, ki nem jár vétkezők szaván...), hálát adunk a 43.-ban és a 202.-ben (Adjunk hálát mindnyájan ..., Adjatok hálát az Istennek). Hosszú a sor, és a szebbnél szebb énekek mind lelkünk felüdülésére szolgálhatnak, ha lélekkel tudjuk énekelni őket.

A közének – a bibliai alapvers felolvasása előtt – Istent szólítja meg, hogy hallgassa meg az elmondott imát, és tegye képessé lelkünket az evangélium üzenetének befogadására: Világosság... (23.), Oh, jelenj meg... (25.), Nagy Istenünk... (24.)

Végül a záró ének egy utolsó imádság, amely keretbe zárja istentiszteletünket, Isten meghallgatását, áldását kéri, s tartalmazza azt a megnyugvást, amelyet minden, Istent őszinte lélekkel kereső ember megérezhet a szóbeli imádkozásban is: Uram, kegyelmed pitvarán kopogtunk... (257.), Uram, tehozzád szállt imánk... (263.), Szent Atyánk megenyhülést nyert... (267.).

Szépek, gyönyörűek ezek a régi énekek, amelyek összekötnek minket Istennel, ugyanakkor azonban elődeinkkel is, akik ezekben is megélték hitüket, a keresztény hagyománnyal, amelyet magukban hordanak, sőt a Biblia világával is, hiszen a zsoltárokból kaptak indítást.

Szent örökség, amelyet nem szabad elveszítenünk, amellyel élnünk kell, gyógyító erejét ki kell használnunk, és – amelyet tovább kell adnunk! Hiszem, hogy amint elődeink életét gazdagította, ahogy erőt adott megpróbáltatásokban, harcokban, börtönök mélyén, gyászban, örömben mindig, nekünk is adni fog.

Amikor teológus koromban Kolozsvár akkori, hírhedt polgármestere kisajátító táblát készült tenni Mátyás király főteri szobrára, mi, diákok körülálltuk Fadrusz alkotását, és zsoltárokat énekelünk. Bármit tettünk volna, nem lehattunk volna olyan egyek, nem lett volna ekkora hatása. Éreztük az erőt, amely ott folyt közöttünk. Mert az ének sokkal inkább hat a lélekre, mint a dallamtalan beszéd.

Berkeley-ben egy olyan énekórára jártam, ahol a világ minden tájáról származó énekekkel ismerkedtünk meg, azok üzenetét, dallamát, teológiáját vizsgáltuk.

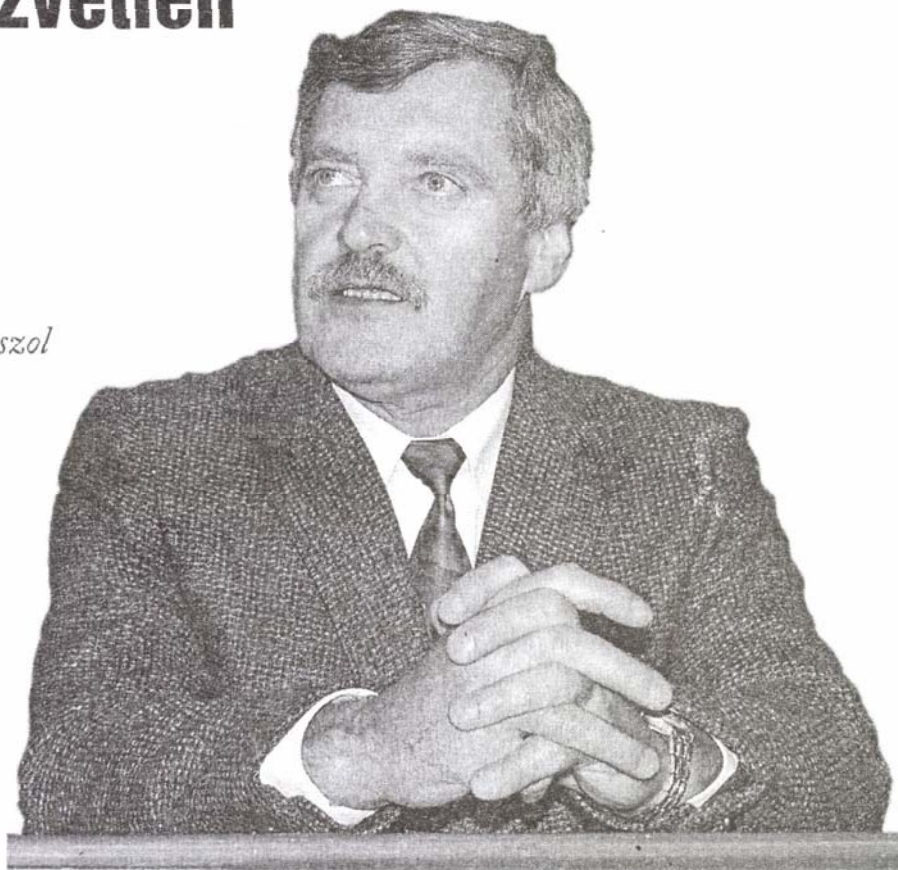
folytatás a 6. oldalon

Lőrinczi Lajos

Őszinte és közvetlen kapcsolat a hívekkel

Nagy Endre

Küküllő-egyházközi esperes válaszol Sándor Krisztina kérdéseire

S. K.: Hol született, milyen volt gyermekkor?

N. E.: Szülőfalum Kissolymos, bár a tőle három kilométerre lévő Románandrásfalván születtem 1952. június 12-én – mivel abban az időben ott volt a legközelebbi szülészet. De természetesen Kissolymost tekintem szülőfalumnak, ahol növekedésem elkezdődött. Azért mondom így, hogy elkezdődött, mivel aránylag korán elkerültem otthonról. Gyermekkorom, első élményeim egy valamikori népes – több mint 800 lelket számláló –, kiegyensúlyozott életű, szorgalmas, gazdálkodó emberekből álló, gyönyörű, nagy határral rendelkező faluközösségről szólnak. Velem egykorúak, vagyis 1952-ben születettek 33-an voltunk, ebből 16 fiú. Közülünk ma csak néhányan élnek otthon.

Érdemesnek tartom elmondani, hogy a második bécsi döntéskor meghúzott észak- és dél-erdélyi határ mindössze másfél kilométerre húzódott a falutól, és sokan voltak, akik földjeinek egy része átkerült az akkori Romániába. A négy évig tartó „magyar időben” a falu állandó katonai megszállás alatt volt. A német katonaság, a határőr-csendőrség a falu szerves része lett ebben az időszakban. Anyai nagyapám még 1918 előtt a magyar csendőrségnél szolgált, és édesapám, aki háromszéki származású volt, szintén határőr-csendőrként került Kissolymosba 1942-ben. A háború után hét évet töltött orosz fogságban. Miután 1951-ben – már kikezdett egészséggel – megszabadult, tanúk kellett hogy igazolják: nem vétett senkinek, nem vett részt zsidóüldözésben. Így jött vissza Kissolymosba. Az úgynevezett csendőr múltja miatt a család állandó megfigyelés alatt állt. Azért is

rengeteg baj volt, hogy nagyapám soha nem állt be a kollektívbe. Öt-hat éves lehettem, és emlékszem, hogy két alkalommal is tartottak házkutatást nálunk. Magyar zászlót, tiltott könyveket, fegyvert, ilyesmit kerestek. Nagyapám sokáig rejtegette a csendőr-örmesteri díszegyenruháját és más emléktárgyakat. Aztán mikor már – az állandó zaklatás miatt – féltek továbbra is rejtegetni, egy napon mindent elégettek.

Az otthoni elemi iskola elvégzése után a székelykeresztúri gimnáziumba kerültem, ott jártam ki az első két évet. Mivel édesapám a brassói traktorgyárban dolgozott, és lakást is kapott a vállalattól, 1969-ben Brassóba költöztünk. A XI–XII. osztályt a Cenk alatti – akkor *Unirea* – líceumban végeztem el, és ott is érettségiztem 1971-ben.

S. K.: Milyen út vezetett a lelkési pályára felé?

N. E.: Kora gyermekkoromtól fogva olyan környezetben éltem, amelyben természetes volt a vallásosság, a templommal, egyházzal való kapcsolat. Édesapám, akinek ács volt a mestersége, az iparosodás éveiben különböző építőtelepeken

dolgozott: Krajován, Mangálián, Bukarestben, Konstancán, majd Brassóban –, de mi otthon templomba, vallásóra jártunk. Emlékszem, hogy harmadik-negyedik osztályos koromban kétszer is le volt húzva a magaviseleti jegyem templomba járás vagy vallásóra miatt.

Természetes volt az is, hogy Brassóba költözésünk után azonnal jelentkezünk az ottani unitárius lelkési hivatalban, és ott is jártunk templomba. Megvallom, nagy hatással volt rám az akkori brassói lelkész, Májay Endre, akinek prédikációit a – nemcsak unitárius – brassói diákság szívesen hallgatta. 1970-ben, karácsony és újév között bekövetkezett édesapám hirtelen halála. Ekkor már érettségi előtt álltam. Kissolymosba nem volt miért hazamenni, mert akkor már sem föld, sem más megélhetési lehetőség nem volt otthon. Édesanyám munkahelyhez jutott annál a vállalatnál, ahol addig édesapám dolgozott, így Brassóban maradtunk. Én a brassói lelkész biztatására és támogatásával kerültem a teológiára 1971-ben, és azután is sok segítséget kaptam a brassói

folytatás a 4. oldalon

Őszintén és közvetlenül...

folytatás a 3. oldalról

egyházközsége, amiért a mai napig hálas vagyok.

S. K.: Az eddigiekben hol szolgált?

N. E.: Gyakorló segédlelkészként a bágyoni egyházközségben kezdtem 1975-ben. A házasságkötés és családalapítás is ott történt. Házasságom a Brassóban töltött időszakokkal áll kapcsolatban, hiszen feleségemmel ott ismerkedtünk meg. Három gyermekünk született. Feleségem képesített énekes, akivel együtt szolgáltunk Bágyonban, Magyarsáron és most Dicsőszentmártonban.

Bágyoni szolgálatunk négy évre terjedt, majd 1980-tól hat évet a gyepesi egyházközségben szolgáltam. Úgy érzem, hogy tehetségem és lehetőségeim szerint igyekeztem szolgálni a rám bízott gyülekezetek előmenetelét, lelki és anyagi épülését, gyarapodását. Azokban az időkben a lelkész számára a szoros értelemben vett egyházi szolgálaton kívül nem sok lehetőség adatott részt venni a közösségi, közéleti tevékenységekben. Templomba zártágunk azonban nem lehetett és nem is volt akadály a lelki gondozásnak, a közösséget, népünket szolgáló munkának. Gyepesben például szerveztünk falutalálkozót is templomi istentisztelettel, úrvacsoraosztással. Emlékszem, úgy jött meg az engedély Csíkszeredából a falutalálkozó megtartására, hogy istentiszteletet nem lehet tartani. Ekkor én azt mondtam a vezetőségnek, egyezzünk meg abban, hogy én harangoztatok, istentiszteletet tartok, és aki akar, eljön a templomba. Mondanom sem kell, hogy tele volt a templom, de a himnuszok eléneklése tényleg elmaradt.

Hatévi gyepesi szolgálat után megüresedett a magyarsárosi egyházközség lelkészi állása. Feleségemmel együtt elmentünk, bemutatkoztunk, és elnyertük a gyülekezet egyhangú meghívását. A magyarsárosi szolgálat eddigi lelkészi pályám leghosszabb időszaka: 16 évre terjedt. Sok szép eredményt értünk el ebben az időszakban: a templomjavítást, a lelkészi és énekesi lakás javítását, kopjafa-állítást a Magyarsáron szolgált lelkészek emlékére, a lelkészi lakás vízvezetékekkel, csatornázással, fürdőszobával való felszerelését, irodahelyiséggel való kibővítését, járdák, kerítések, faragott székykapuk készítését.

Erre az időszakra esett az 1989-es politikai változás és minden, ami azzal járt. Lelkészként én is szinte természetes módon kerültem bele az események sodrásába. Vállalni kellett sok mindent, amihez nem volt sem felkészültségem, sem gyakorlatom. 1990. január-február hónapjaiban az új évi családlátogatás alkalmával minden családot meglátogattam, vittem magammal az RMDSZ-be való belépési

nyilatkozatok űrlapjait, mindenhol kitöltöttem, így oroszlánrészem volt az ottani szervezet megalakításában. Ezzel egyáltalán nem akarom középpontba helyezni magam, hiszen végeredményben mindez sok lelkes emberrel együtt végzett közösségi munka volt. A szervezetben titkári, jegyzői tisztséget töltöttem be több éven át, az akkori gyűlésekről én írtam a jegyzőkönyveket. Ennél nagyobb szerepre azonban soha nem vállalkoztam, a politikát soha nem szerettem, nem gyakoroltam – sem rejtve, sem nyíltan.

2001. március 31-én nyugalmomba vonult Fazakas Endre dicsőszentmártoni lelkész-esperes, aki mind a dicsőszentmártoni lelkészi állásban, mind az esperességben elődömnek tekinthető. A gyülekezet egyhangú meghívására 2001. augusztus 1-jétől foglaltuk el feleségemmel együtt a lelkészi, illetve énekesi állást. Tulajdonképpen nem volt idegen számomra sem a város, sem a gyülekezet, hiszen azelőtt is többször szolgáltam már itt. Egy jól szervezett, kiegyensúlyozott gyülekezetben folytathattam a szolgálatot. Eddigi fontosabb megvalósításaink: a lelkészi lakás felújítása, a vízvezetékrendszer kicserélése és a központi fűtés beszerelése voltak. Jelenleg egy, a lelkészi lakáshoz tartozó épületrész újrabeépítésén dolgozunk.

Eddigi szolgálatom egész ideje alatt igyekeztem a gyülekezet tagjaival való minél közvetlenebb kapcsolatra. Igyekeztem elsősorban az emberek lelkére figyelni. Teljes bizonyossággal állíthatom, hogy az emberek ezt megérik. Akár bágyoniakkal, gyepesiekkel vagy magyarsárosiakkal találkozom, a mai napig megnyilvánul a ragaszkodás, a kölcsönös megbecsülés, és sok régi barátságot ápolunk. Az egyik legfontosabb feladatomban tartottam a család- és beteglátogatást. Elmondhatom, hogy alig volt család, amelyet évente legalább egyszer meg nem látogattam volna.

Mindenkinek megvan a maga munkamódszere. Én gyermekkorom óta megszoktam és szerettem a fizikai munkát. Gimnazista koromtól minden nyári vakációban édesapám mellett dolgoztam a brassói építőtelepeken – naponta tíz órát, és ez így volt a teológiai évek alatt is. Lelkészi szolgálatom során, amikor csak tehettem, minden nagyobb egyházközségi közmunkában részt vettem a gyülekezet tagjaival együtt, és most is ezt gyakorolom.

S. K.: Hogyan lett esperes?

N. E.: Miután 1999-ben megtörtént a marosi és a küllői körök szétválása, az egyházköri közgyűlés Fazakas Endre dicsőszentmártoni lelkész esperessé, engem köri jegyzővé-espereshelyettesé választott. Mivel Fazakas Endre 2001-ben nyugalmomba vonult, egyházköri válasz-

tások kiírása vált szükségessé a küllői körben. Erre 2001. június 16-án került sor a désfalvi egyházközségben. Ekkor a ciklus hátralévő részére választottak esperessé. Ebből a sorrendből az is kiderül, hogy én még magyarsárosi lelkészként lettem esperes. Aztán 2004. június 19-én a Magyarsáron tartott köri közgyűlés újból felruházott ezzel a tisztséggel.

S. K.: Mennyivel több az esperes, mint az egyszerű lelkész?

N. E.: Én esperesként is elsősorban lelkész vagyok – lelkésze egy gyülekezetnek és lelkésztársa, kollegája a többi lelkésznek. Lelkésztársaimmal való kapcsolatomban, a hozzájuk való viszonyulásomban lényegében semmit sem változott. A többlet semmi mást nem jelent (het), mint a többletmunkát, méltó és hiteles képviselést, tágabb, szélesebb körű felelősséget, odafigyelést minden gyülekezet életére, gondjaira, és segíteni, eligazítást nyújtani. Az esperesi hivatal sok tekintetben közvetítő szerepet tölt be az egyházközségek és az egyházi főhatóság szervei között. Emellett pedig vannak olyan kérdések, problémák, amelyekre egyházköri szinten kell megtalálni a megoldást, vagy éppen magára az esperesre hárul ez a feladat.

Az esperes – mint maga is egy gyülekezet lelkésze – maradéktalanul eleget kell hogy tegyen mindannak a feladatnak, amelyet esperesi minőségben a lelké-

szeznél ellenőriz és megkövetel. Ezt pedig nemcsak a következetesség elve alapján vagy a megfelelés bizonyításának céljával kell teljesítenie, hanem azért is, hogy az a gyülekezet, amelynek lelkésze, ne érezze meg túlságosan az ő „esperességét”. Persze bizonyos fokig mindenképpen megérzi. El kell ismernünk, hogy az esperesi feladatkörrel járó elfoglaltság miatt néha a kelleténél kevesebb idő jut a saját gyülekezetünkre – és időnként mindnyájan egymás segítségére szorulunk.

S. K.: Milyen az esperes és a köri lelkészek, illetve az esperes és a hívek közti kapcsolat?

N. E.: Esetünkben én a kapcsolatot jónak érzem. Én őszintén szoktam beszélni, és ezt feltételezem, elvárom viszonzáské-

pen is. Állítólag a vezetés – az esetleges rátermettségtől függetlenül – ma már tudomány, amelyet tanítanak, hiszen gyakran halljuk, hogy itt-ott ún. vezetőképzőket szerveznek. Ehhez a tudományhoz hozzátartozik az adódó konfliktushelyzetek megfelelő kezelése is. Én nem végeztem ilyen tanfolyamot, nem diplomáztam ebből a tudományágból, és nem is áll szándékomban. Eddigi tapasztalataim alapján csak azt tudom mondani, hogy a felmerülő problémákat lehetőség szerint nyíltan, helyes erkölcsi érzékkel és törvényesen kell kezelni.

Ugyanezt tudom elmondani a gyülekezet tagjaival való kapcsolatáról is. Előfordul, hogy egy gyülekezeti tag közvetlenül az esperest keresi meg valamilyen problémával vagy éppen sérelemmel. Különböző is ismeretlen jelenség, hogy „megyek az espereshez” vagy „a püspökig megyek”. Ennek valamivel nyíltabb változata, amikor küldöttség formájában történik mindez. Az esperesnek meg kell hallgatnia azt, aki egyházi ügyben hozzá fordul, ám ha az illető nem hajlandó nyíltan is vállalni azt, amit állít vagy sérelem, akkor annak nem szabad sem hitelt, sem helyet adni. Minden konfliktust csak az igazság teljes feltárása oldhat meg végérvényesen. Amely közösségben megromlott a hangulat, feszültségek vannak, valami *állandóan lóg a levegőben*, és a hívek közé befészkel magát a gyanakvás, ott nem lehet igazán jó munkát végezni, és ez előbb-utóbb meg is látszik.

S. K.: Mi az erdélyi Unitárius Egyház legfontosabb problémája napjainkban?

N. E.: Nem tudnék egyetlen problémát kiragadni, és arra rámutatni, hogy ez a legfontosabb. Nagyon sok probléma van, és mindenik egyformán fontos. Súlyos és komoly probléma a népességszűkülés, a gyermekhiány, az évről évre kimutatható fogyatkozás. A jelenséget lehet több

oldalról is elemezni, gazdasági, szociális, etikai, tudati okokat felhozni, és lehet mellébeszélni, de a problémát ezzel nem oldjuk meg, és a folyamatot sem állítjuk meg. A történelem bebizonyította: pusztán népesedési mutatókból még nem lehet végkövetkeztetéseket levonni, mert az gyakran tévesnek bizonyul. Sokszor megjósolták már valamely közösség, nemzet végromlását, felszámolódását, így a miénket is – mégsem következett be. Vagyunk, létezőnk, és hiszem, hogy nem történelmi maradékként, hanem életképesen élünk tovább a jövő számára. Ostobaságnak tartom úgy gondolkozni, hogyha például egy ezer tagot számláló közösség évente tízzel csökken, akkor az száz év múlva biztosan meg fog szűnni. Nem fog! Az élet ma nagyon „hullámzó”. Ahol ma úgy tűnik, hogy vészes apadás van és minden kilátástalan, lehet, hogy pár év múlva történik valami, és a folyamat megfordul. A mi dolgunk megtalálni, hogy mi kell ahhoz, hogy ez a *valami* megtörténjen. A mi dolgunk a helyünkön maradni, és lelkiismeretünk szerint végezni a munkánkat.

Problémák sokaságával állunk szemben gazdasági téren is: visszacapott javaink, ingatlanjaink, földjeink, erdőink értékesítése, jövedelmezővé tétele, a még vissza nem kapottak visszaszerzése. Olyan korban élünk, amikor nagyon sok minden folyamatban van, de a jó irányban haladásához, a kiteljesedéshez a mi tisztánlátásunk, kitartásunk, munkánk és áldozatunk szükséges.

S. K.: Hogyan néz ki a jövő erdélyi Unitárius Egyháza?

N. E.: Egyházunk mindig azt vallotta, hogy nem önmagáért való, öncélú intézmény, hanem része egy egyetemes isteni tervnek, és csak annyiban van létjogosultsága, amennyiben ezt a szerepét be tudja tölteni. Az adott történelmi, gazdasági helyzetből ered, hogy a hangsúly most egyházunkban is áttevődni látszik a gazdasági, anyagi kérdésekre. Különböző fórumokon, testületekben egyre többet beszélünk gazdasági, anyagi kérdésekről: költségvetésről, fejlesztésről, beruházásokról, pályázatokról, projektekről. Mindez egyetlen dolgot jelent: pénzt. Nem vitatom, hogy ez mennyire fontos, nélkülözhetetlen és létszükséglet, de sohasem szabad megfeledkeznünk arról, hogy valójában mi is az egyház. A Ferencz József által írt *Unitárius Kátét* már többször is átdolgozták, de arra a kérdésre, hogy mit értünk az Unitárius Anyaszentegyházon, a válasz ma is az, hogy: a hívek lelki közösségét. Az Unitárius Egyház a jövőben csak úgy marad önmaga, ha minden körülmények között megmarad lelki közösségnek, és – ha már a kérdés ennyire meghatározóan fogalmaz – hadd tegyem hozzá: erdélyinek és magyarnak.

Unitárius rádióműsorok

Meditáció – az elmélkedés műsora
Kolozsvári Rádió, 909 m és 1593 m középhullámon, valamint a 95,6 MHz-es ultrarövid-hullámon, szerdai napokon, 9.30.
Szerkeszti: Kovács Mária.
március 1.

Rádió-istentisztelet
Kolozsvári Rádió, alkalmasszerűen, vasárnapokon, 17.30-kor.
Szerkeszti: Kovács Mária.
március 19., április 5.

Tavaszi virágcsokor
unitárius gyermekműsor havonta kétszer. Szerkesztik: Kovács Mária, Rácz Norbert, Koncz László
Kolozsvári Rádió, szombaton reggel 9.15–9.30 között
február 25., március 11., 25.

Unitárius félóra
a székelyudvarhelyi *Prima Rádió*ban, a 87,9 MHz-en, illetve interneten a www.prima-radio.ro címen.
Szerkesztik: Újvárosi Katalin és Demeter Sándor Lóránd.
minden vasárnap reggel 8.30-kor.

Tiszta forrás
unitárius ifjúsági műsor a sepsiszentgyörgyi *Sláger Rádió*ban (105,9 Mhz). Kéthetente, vasárnap 13 órától.
Szerkeszti: Lakatos Sándor
február 19., március 5., 19.

Az Unitárius Egyház
Közigazgatási Hivatalánál
igényelhető
a vallásszabadság 1568. évi
kihirdetését ábrázoló
klasszikus festmény reprodukciója
újabb kivitelben
(50,5×40,5 cm).

Cím:
400105 Kolozsvár,
21 Decembrie sugárút 9.
Tel: 0264-593236

Énekelj az Úrnak!

folytatás a 2. oldalról

Én is énekeltem néhányat a miénkből társaimnak, s ők csodálattal hallgatták. Nem értették, de a szavak egymásutánja, a különös dallam magával ragadta őket. És újabb és újabb énekeket akartak hallani, majd velem együtt énekelni.

Legszebb élményeim közé tartozik az, amikor egy egyedül élő, nyolcvan év feletti, nagy hitű nénit látogattam meg. Megkérdeztem, hogyan bírja az egye-

düllétet, hogyan telnek a napjai. És ő elmondta, hogy öreg lévén nem tud már eljönni a templomba, de Isten mindig velem van. Érti ezt, különösen akkor, amikor elénekeli a gyermekkorában megtanult „Szívemet hozzád emelem”-et (185.), a „Mint a szép híves patakra” (189.) sorait vagy a „Hatalmas Isten”-t (77.). Kértem, énekelje el nekem egyiket. Amikor felcsendült a dallam, és arcán, hangjában megéreztem az áhítatot, tudtam, igaz van: Isten ereje, szeretete valóban betölti lelkét, hajlékát és életét.

Miért írtam le mindezt?

Azért, hogy felhívjam a figyelmet a vallásos élet egyik könnyen elérhető, kiváló hatású, nagyon fontos elemére. Azért, hogy megértsük a vallásos ének szerepét istentiszteletünkben és életünkben. Azért, hogy népdalaink mellett e szent örökség is a lélek kenyere lehessen számunkra.

Azért, hogy énekeljünk az Úrnak, testvéreim, önfeledten, magasztalással, közösségben és magányosan, s könnyebben megérezhessük Isten mindannyiunkat átölelő szeretetét.

Szerelem, párválasztás, házasság

„Sokkal jobban van dolga a kettőnek, hogy nem az egynek. Mert azoknak jutalmuk van, az ő munkájukból. Mert ha elesnek is, az egyik felemeli a társát. Jaj pedig az egyedül valónak, ha az elesik! Nincs, aki őt felemelje. Ha együtt fekszenek is ketten, megmelegszene. Az egyedül való pedig mi módon melegedhetne? Ha az egyiket megtámadja is valaki, ketten ellene állhatnak annak, és a hármas kötél nem hamar szakad el.” (Préd 4,9–12.)

A szerelem, párválasztás, házasság ugyanúgy hozzátartozik a lelkész életéhez is, mint bármely más emberéhez. Ám bármennyire természetesnek vesszük is ezeket az életünk részét képező mozzanatokot, egy lelkész életében nagyobb horderejűek, hogyszem félvállról lehessen kezelni őket. Ugyanis kockázatot hordoznak: mi van akkor, ha nem megfelelő partnert választok? Az átlagember, ha sikertelennek érzi párválasztását, úgy oldja meg, hogy felbontja a kapcsolatot. Ám ez egy lelkész esetében sokkal nehezebb, függetlenül attól, konzervatív gyülekezetben van-e vagy haladó szellemű nagyvárosi gyülekezetben. Egyszóval azt is mondhatnám, hogy a megfelelő társ a lelkész életében létfontosságú. Ez nem túlzás.

Szerelem

Előbb vagy utóbb minden ember életében bekövetkezik. Főlöszleg meghatározást adni rá; ha átélte már, tudod, hogy miről beszélek, ha meg nem, akkor hiába próbálom meg körülírni, mert szárnyaszegett lesz a meghatározásom. Popper Péter szerint: „a szerelem ritka jelenség, ilyen nincs minden bokorban. És hozzátenném, hogy a szerelemben az ember egy kicsit belehal, ha valódi a szerelem. [...] Akinek az életében van szerelem, az jutalmazott és sújtott is egyszerre.”

A népi bölcsesség úgy tartja, hogy „a szerelem sötét verem” – lehet, hogy van benne igazság, de én nem így éltem meg.

A szerelem hatalmas energiákat mozgathat meg az emberben, ami cselekedetekre készíteti, fokozottabb munkabírársra és alkotó tevékenységre.

Az elmúlt nyáron egy esketési szertartás után odajött hozzám egy kedves hívem, és így szólt: „Látszik, hogy a tiszteletes asszony még szerelmes!” Persze hogy az vagyok, úgy gondolom, ez nem szégyen. Én hiszek a szerelem pozitív hatásában és erejében.

Párválasztás

A szerelem után ideális esetben a párválasztásnak kellene következnie. Amikor úgy érzem, hogy szerelmem tárgyával együtt sok mindent képes leszek megvalósítani, akkor már távlatokban tervezek, és az énközpontúság átalakul a mi-ben való gondolkozássá és tervezéssé.

Talán furcsán hangzik, de úgy gondolom, a lelkész számára a teológiai évek a legalkalmasabbak a párválasztásra. Hogy miért? Mert olyan soha vissza nem térő alkalmak adódnak az öt év alatt, amelyekre érdemes odafigyelni. A lehetőségek palettája ez az öt év a párválasztás szempontjából is. A szórakozási lehetőségek színes skáláján keresztül a különböző rendezvényeken való részvételig számtalan lehetőség kínálkozik ismerkedésre, beszélgetésre.

Mind ezeknek a lehetőségeknek csak töredéke marad meg, ha már kinevezett lelkész vagy. Lelkészként – tetszik, nem

tetszik – vannak bizonyos viselkedési normák, amelyeket be kell tartani. Elvárja tőlünk a társadalom. Nem tartom magam maradinak, de van már annyi tapasztalat, hogy tudjam: magasabb és szigorúbb erkölcsi magatartási formát kell megélnünk ahhoz, hogy súlya legyen a szavunknak.

Ugyanakkor szót kell ejtenem egy szerintem sajnálatos dologról, amit most így, az idő múlásával, néhány kollégámon látok. Ebben az öt éves teológiai időszakban egyfajta „ördögi kör” is meghúzódik. Egy kissé sarkítva ezt úgy fogalmaznám meg: itt van öt év, amikor párt *kell* találni. S a hiba ott csúszik be, amikor *minden áron* párt akarok magamnak találni. Ezt nagyon rossz törekvésnek tartom, mert csak azért „párosodni le”, hogy házas legyek, amire elvégzem az egyetemem, nem érdemes. Akkor még mindig jobb egyedül menni ki gyülekezetbe, mint egy talán rosszul választott társal.

Házasság

A tízéves érettségi találkozónkon így fogalmazott egyik osztálytársam: „Én nem nősültem meg, mert nem akarom a statisztikát bővíteni!” Ha a házasságot statisztikai adatnak fogjuk fel, akkor valóban ne is kössünk házasságot.

Feljegyezték, hogy Leonardo da Vinci egy alkalommal a boldív lényegét magyarázta egy építőmesternek, aki ezt valahogy nem akarta megérteni. Leonardo ekkor tü-

A Csendesnapok

az idén sem voltak csendesek, ám annál tanulságosabbak. A kétnapos rendezvény a lelkészképzés gyakorlati oldalát egészíti ki azzal, hogy a lelkészi életpálya „valóságát” hozza a teológiai hallgatók közé, mégpedig gyakorló lelkészek valódi szolgálata és tapasztalata révén, egyben elősegíti a befelé-fordulást, a szembenézést önmagunkkal és vállalt hivatásunkkal – azaz mégiscsak csendes a csend valódi módjában. Mert az igazi csend sosem néma, hanem lüktető, pulzáló, Élettel teli.

Nyitányként Koppándi Botond torockószentgyörgyi lelkész bibliamagyarázata a mózesi prófétai élettávtalokhoz vitt közel. Nebó hegyének szédítő magaslatán érezhetővé vált: nem mindig az ígélet földje a cél, hanem a hozzá vezető út, a töretlen hűség. E hangulatot mélyítette el Jakab Dénes szentábrahामी lelkész belső csennddel, bölcsességgel áthatott vallomása a közel fél évszázados (!) lelkészi szolgálatáról. Előadására annak a sorozatnak a keretében került sor, amelyet néhány éve indítottunk, és amelyet kizárólag „legrangidósebb” lelkészeink számára tartunk fenn.

A *Szerелеm, párválasztás, házasság* hármas témakörét rendhagyó módon próbáltuk feldolgozni, mégpedig moderátori közreműködéssel, amelyet alulírott látott el. Az asztalok körbe kerültek, és a hallgatók némelyikének párjával kiegészült közösség először gondolatbörzét tartott: mi fontos számunkra a témakörből, milyen kérdéseink merülnek fel? Íme néhány: párválasztáskor mennyire keresünk papnét/feleséget (férjet); a „párok” integrálódása a teológusi/lelkészi közösségbe; milyen társadalmi, foglalkozásbeli rétegek dominálnak párválasztáskor; az „együttélés” kérdésköre a teológiai évek alatt; a lelkésztárs hivatásmegélésének kérdései; más felekezeti, esetleg nemzetiségű választott; a szülési szabadság; a lelkészi házasság példaértéke; mennyire jó/kell a párválasztásnak a teológiai évek alatt történnie; a lelkész és lelkész közötti házasság előnyei, hátrányai, egyházi dilemmái. A két előadó a fenti témák többségét érintette, de ezeken túl még további nagyon érdekes, elgondolkoztató kérdéseket is. Demeter Erika erdőszentgyörgyi lelkész a lelkész–lelkész házasság velejárait, néhány nehézségét, de számos előnyét is elének tárta. Vida Zsombor mint lelkész–élettárs kötetlen előadását mellbevágó felismerésekkel és a helyzet gyakori tragikomikumán harsogó nevetéssel követte a hallgatóság. Először a házasság előtti komoly mérlegelés: „Hát kell ez nekem?! Meg tudok felelni annak, amit elvárnak egy lelkész–élettárstól?” Ahhoz, hogy a későbbi történések Zsombor részéről a „papné-szerep” olyan belsővé tételéről tanúskodjanak, hogy azt bárki megirigyelheti. Megtudjuk, hogy először akkor lett „papné”, amikor az

áldott állapotban levő feleséget vallásórán kellett helyettesítenie. Aztán amikor a befizetett sofőriskolai órákat vállalta át, hogy ne vesszenek kárba. Aztán jött a szertartás-előkészítés megtanulása, helyettesítő lelkészek fuvarozása, a nyomortól és tehetetlenségtől szívszorító családlátogatások. És még neve sincs a férfi „papnéknak” – vagy tud valaki javaslatot tenni? Szerepkonfliktus itt is van bőven: mi legyen a saját munkahellyel és státussal? Vajon a tiszteletes asszonyéknál ki hordja a kalapot? Hát a gyülekezetben? És a következtetés: „A papné, ha ő nincs, a lelkész elveszett!”

Az esti bibliamagyarázatban Jakab Dénes a szolgálatban önmagunk megtagadásának jézusi parancsát emelte ki. Demeter Erika a reggeli bibliamagyarázatban Jób szenvedéseinek keresztül kérdezett rá a szenvedés életvalóságára, és annak a lelkészi hivatás sokrétű összefonódásával.

Koppándi Botond *A fiatal lelkész beilleszkedése a gyülekezet életébe* témában személyes, rendkívül tanulságos, szíporakázó előadást tartott, korát meghaladó bölcsességgel és a hallgatóságot gyakran meglepő érettséggel. Igazi mítoszteremtő, a prófétai életmód vágyát ébresztő „performansz” volt egy gitárral és könyvekkel, hosszú hajjal és egy innovatív generáció lelkébe égetett pecsétjével érkező fiatal, és egy Balázs Ferenc óta alig változott, sziklaárnyékú székely faluközösség találkozásáról és egymáshoz alkalmazkodásáról. „Az által tanítunk, akik vagyunk” – csengett vissza a Starr King jelmondata. A beilleszkedés azt jelenti, hogy velük kell élned, közöttük, érted az életüket, ismered gondjaikat, de más vagy, másnak kell lenned, ha segíteni akarsz. Egészen sosem fogunk tudni beilleszkedni, de nem is szabad, mert csak önmagunkat megőrizve és nekik adva működik hitelesen mindez.

A délutáni, intézeti szintű közös előadás a protestáns–ortodox viszony témakörében zajlott. A záró bibliamagyarázat, amelyet hagyományosan a fenntartó egyházak püspökei sorra tartanak, az idén dr. Szabó Árpád tisztje volt. A Jn 14,3–6 rész („Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis én általam”) alapján mondtak igencsak elgondolkoztatók voltak. Beszámolómnak végén ebből emelünk ki néhány gondolatot. A hangsúly nem a fogalmakon van – út, igazság, élet –, hanem az „én vagyok” formulán. Jézus nem prédikál az evangéliumról – ő maga volt az evangélium. A kereszténység (szemben számos példaként felsorolt könyvvallással) egy személynek a vallása – ez Jézus. Jézus maga a kereszténység, tanítása személyében van, attól elválaszthatatlan. Nemcsak azért, mert úgy tanított, ahogy cselekedett, hanem mert általa mehetünk az Atyához. Ahogy azt Jézus kinyilatkoztatta: én magam vagyok a megtestesült igazság, magamban bírom az örökélet forrását és keletkezését.

Czire Szabolcs

relmét elvesztve így kiáltott fel: „Hát hogy a csudába nem érti ezt az egyszerű dolgot? A boltív két egymásnak támaszkodó gyengeség, amiből végtelen erő lesz!”

Én valahogy ilyennek látom a jó házasságot: két egymásnak támaszkodó gyengeség végtelen ereje. A lelkészre ez fokozottan érvényes, legyen az férfi vagy nő. A harmonikus családi élet harmonikus kapcsolatot eredményez hosszú távon a gyülekezettel is. Más szavakkal: a lelkész család élete befolyásolja a gyülekezeti életet is.

Ónámítás, hogy be lehet söpörni a konfliktusokat a szőnyeg alá, hogy a világlág felé a szép arcunkat mutathassuk. Hívveink úgyis mindent tudnak – talán még azt is, ami nincs. Körülbelül egy éve lakhattunk férjemmel Csokfalván. Egy este elindultunk az egyik családhoz. Rég hívtak, hát elmentünk beszélgetni. Mellékutcában laktak, az úton nem találkoztunk egyetlen emberrel sem. Húsz perce lehettünk ott, amikor az egyházi autó megállt a kapuban, Csaba, a kolozsvári gépkocsivezető hozta a kiadványokat. Meglepődve

kérdeztük: honnan tudta, hogy itt vagyunk. „A szomszéd néni mondta, hogy itt vagytok!” – mondta. Erről talán ennyi is elég.

Ekkor is – de még sokszor ezután – eszembe jutott Kovács István tanár úr, aki azt mondta nekünk: „Figyelem! A papilak falai üvegből vannak!” És igaza volt.

Hadd nyomatékosítsam tehát még egyszer, mennyire nem mindegy, ki a társad.

folytatás a 8. oldalon

Demeter Erika

Szerелеm...

folytatás a 7. oldalról

Hiszen a te munkád a lelkeszi hivatással együtt az ő életének a része lesz. És én úgy gondolom, hogy ez a rész semmivel sem kevesebb, mint a lelkeszé.

Nem „szerencse”

Szerelem, párválasztás és házasság szempontjából én *Isten kegyeltjének* tartom magam. Szándékosan nem mondom szerencsét. Amikor elsőévesként elképzeltem az életem, egy dolog érintett negatívan ebben a papsággal kapcsolatos szerepkörből: a papnáság. Épp ebből adódóan nem is gondolkodtam abban, hogy lelkesz legyen a társam. Sokan megkérdezték, mi az oka, hogy ennyire viszolygok ettől a szereptől. A papnáságnak történelme, hagyománya van, egy vagy több papné-kép már él az emberekben, világos elképzelések vannak arra nézve, milyen is az „ideális” papné. Én úgy érzem, hogy ezt lelkeszként nagyon nehéz teljesíteni. Konkrét példa: Szováta papnéként elég ritkán jelenek meg. Bár igyekszem ott is jelen lenni, nincs olyan kapcsolat a szováta híveinkkel, mint a többi egyházközségben. Egyszer szóva is tették, hogy nekik nincs papnéjuk? Én jogosnak érzem ezt a kérdést, és igazuk is van, igyekszem javítani ezen a téren.

Lelkeszként tehát lelkeszfeleség lettem, és sokszor érzem úgy, hogy ez erőfeletti kihívás. Ám most hangzatos szavak helyett inkább konkrétumokat mondanék. Elmondanám, mi a jó benne és mi a rossz.

A negatívumokkal kezdem, hogy a vége jó legyen!

– Egy lelkesz-házaspárnak nagyon nehéz gyülekezetet találni. Nagy kihívás ez az Egyetemes Egyháznak is, de a lelkesz-házaspárnak is. Egyidőben vannak az istentiszteletek, mindketten elmegyünk, ilyenkor a gyerekek mellé kell hívnunk valakit. Gyűlésekre is egy időben megyünk, ugyanúgy meg kell oldani a gyerekek elhozatalát iskolából, óvodából stb.

– Az ünnepnapokon a gyerekek szintén nélkülünk ünnepelnek. Egy ünnepünk a következőképp néz ki: első nap mindketten megyünk istentiszteletet tartani és úrvacsorát osztani, délután a férjem megy Szováta, ahol szintén istentiszteletre és úrvacsoraosztásra kerül sor. Második nap: délelőtt megyünk mind a ketten istentiszteletet tartani, délután én megyek Havadtőre és onnan Gyulakútára istentiszteletet tartani és úrvacsorát osztani. Harmadnapján pedig mindannyian megyünk Csokfalván az istentiszteletre.

– Ha szabadságra szeretnénk elmenni, gondban vagyunk, mert két beszolgáló

lelkeszt kell megkérnünk arra, hogy helyettesítsen.

– Még egy másik gondunk, amit nem sikerül megoldanunk, a nőszövetség működtetésének kérdése. Hagyományosan ez úgy megy, hogy a tiszteletes asszony „működteti”. Próbálkoztam meggyőzni a hölgyeket, hogy ők is képesek működtetni, vállalják fel, és én besegítek, de általában az a válasz jön erre, hogy a tiszteletes asszony jobban tudja. Őszintén szólva egy kicsit nehezen tudom elképzelni a férjemet az erdőszentgyörgyi nőszövetség élén. Én meg képtelen vagyok három nőszövetséget működtetni.

Most pedig következzenek a pozitívumok a lelkesz-házaspár életéből.

– Bár az időbeosztás negatívumként szerepelt, most megjelenik pozitívumként is. A családlatogatásokat úgy szoktuk megoldani, hogy amikor egyikünk elmegy, a másik itthon marad a gyerekekkel, amit nem biztos, hogy meg tudnánk tenni, ha egyikünk valamilyen polgári állásban dolgozna.

– „Szaktársak” lévén az egyházi beszédeket, szertartásokat mindig megbeszéljük, „cenzorai” vagyunk egymásnak. Ugyanúgy, amikor részt veszünk egymás istentiszteletein – értem ezen a délutánikat vagy az imaheti szolgálatokat –, utána mindig egymás kritikusai is vagyunk.

– Fontos pozitívumként emelném ki, hogy nekünk lehetőségünk van egymás istentiszteleteiből újra töltekezni, ami nagyon jó dolog. Lelkeszként ezt nem sokan tehetik meg. Csak tartják az istentiszteletet, de nincs alkalmuk hallgatni a másét.

– A mi esetünkben pozitívumként is hat az, hogy lelkesz is vagyok. Igazából ez nem nekem jutott eszembe, hanem a férjemnek. Ez abban mutatkozik meg, hogy az emberek sokkal közvetlenebbek hozzám, mint a férfilelkeszhez. A férjem többet tudhat a saját híveiről, mert nekem többet elmondanak. Ebből tehát következik, hogy megbeszélünk mindent, ami a gyülekezeteinkben zajlik.

– Nem elhanyagolható dolog az sem, hogy amikor már tele vagyunk híveink panaszával, bajaival és gyászával, azt nem lehet csak úgy „továbbadni” bárkinek, de ha lelkesz a társad, már könnyebb. Csak az, hogy elmondhattad valakinek, akiben megbízol, esetleg még tanácsot is kapsz tőle, óriási könnyebbség.

– Megosztjuk egymással ugyanakkor a pozitív élményeinket is, s ettől az öröm is nagyobb. Mivel az emberi élet kiszámíthatatlan, megtörténik, hogy egyikünk megbetegszik. Ilyenkor nem kell a hatodik faluba menni, hogy lelkeszt hozzunk. Megoldjuk a „családban”. Nagy könnyebbség ez is.

– Elég sokszor szó esik lelkeszi értekezletek alkalmával arról, hogy nem iga-

zán vannak lelkesz-barátságok. A mi esetünkben nem így van, hála Istennek. Sőt mind a két évfolyam tartja a kapcsolatot egymással, ami túlmutat a kollegialitáson. Különböző időpontokban találkozzunk, általában valamelyikünk parókiáján, és együtt vagyunk másfél napig. Ebben az a jó, hogy egyszerre két évfolyammal tartunk fenn közeli barátságot.

– Amikor nagy méretű szervezésre kerül sor (lelkeszi értekezletek, kör rendezvények, templomszentelés, zsinat stb.) nagyon jó, hogy két lelkesz szervezi, mert mindkettő lelkeszszemmel is nézi a rendezvényt. Amit az egyik nem vesz észre, az a másiknak eszébe jut(hat). Ezzel nem azt szeretném mondani, hogy nem-lelkesz társ nem tudna maximális segítséget nyújtani, de mi nagy pozitívumként éljük meg.

Összegezve elmondhatom, hogy egyaránt fontosnak tartom a szerelmet, a megfelelő párválasztást és ebből következően a harmonikus házasságot. Fontos a társ kiléte, viszonyulása, és ha a házaspár mindkét tagja lelkesz, annak előnye szerintem előbbrevalók, mint a hátrányai.

Kórházlelkeszi szolgálat

működik Székelyudvarhelyen,
Sepsiszentgyörgyön
és Kolozsvár 15 kórházában.

Hogy beteg hozzátartozóját
idejében elérjük,
kérjük tartózkodási helyét
(nevét, a kórházat
és a kórterem számát)

a következő telefonszámokon
bejelenteni:

Török Áron,

Sepsiszentgyörgy,

0267-316201,

Katona Dénes,

Székelyudvarhely,

0266-213100.

Ferenczi Enikő, Kolozsvár,

0740-063767.

**Mindenkire
vigyázni akarunk.**

A szeretetet szét kell osztani, hogy el ne fogyjon...

Az ökumenikus, azaz: egyetemes imahét fő témája 2006-ban: „Mert ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük! (Mt 18,20). Azt üzeni Jézus e bibliai versek által, hogy a szeretet megéléséhez már két-három ember is elegendő. Tapasztalat igazolja, hogy nem sokaság, hanem lelkes, elkötelezett, ügybuzgó emberek tesznek csoda dolgokat! Ezt a bibliai verset egészíti ki egy ehhez hasonló, amelyben Jézus a közös ima erejére kívánja ráirányítani figyelmünket: „Bizony mondom néktek azt is, hogy ha közületek ketten egyetértenek a földön mindabban, amit kérnek, azt mind megadja nekik az én mennyei Atyám.” (Mt 18,19). Jézus tisztában volt az emberi természettel, a vágyaknak sokféleségével. Eredménynek tekintette már azt is, ha két ember hasonlóan gondolkodik és érez Isten iránt, ha földi kívánságát a szeretet jegyében összhangba tudja hozni. A mustármagnyi, szerény kezdet végső eredménye lehet a keresztények szoros együttműködésének, egységének, Isten országa megvalósításának, amelyről egyik szép egyházi énekünk (150.) valóban ökumenikus szellemben szól:

„Isten országa eljön, útban van, / és alkotmánya lesz a szeretet, / a szív parancsa s nem a hiszekegy, / e szent reménnyel lépj be boldogan. / Itt nem szegeznek hitvallást feléd, / Mit is hiszel, csak ezt: szeretsz-e még? / S bent rá szívedben bátran, boldogan / Fölszúg a kórus: Szeretlek, Uram. / Szeretlek, édes áldott jó Atyám, / Hitem megtart s erőssé tesz talán, / De üdvösségem, egy, csak egy lehet, / A mindent pótló áldott szeretet”.

Ha egymást távolról, idegenkedve vizsgáljuk, leginkább azt vesszük észre, ami elválaszt, ami különbözik egyházainkban. Ám ha az Istenben való testvériség tudatával közelebb lépünk egymáshoz, egyre inkább azt fogjuk tapasztalni, hogy mennyi sok hasonlóság van bennünk, milyen sok közös vonással rendelkezünk. Nem csoda: „Hiszen egy atyánk van mindnyájunknak, egy Isten teremtett bennünket! Miért vagyunk hát hűtlenek egymáshoz?” (Mal 2,10).

Tamási Áron úgy fogalmazott egyszer, hogy: „a vallás ölel, a politika harap”. Igen, helytállóan érzem e megállapítást korunkban is. A vallás, a hit nem szabad elválasszon, hanem, el-lenkezőleg: össze kell hogy kössön, meg kell tanítson egymás tiszteletére, szeretetére és elfogadására. Sok minden megoszthat, szembe állíthat egymással, egy azonban biztosan nem: a szeretet. Aki hiteles keresztény életre törekszik, az nem rekedhet meg a felekezetiesség bálványozásánál. Milyen keresztény az, akinek hite csupán a másik felekezet gyűlöletére elég, de a szeretetére már nem? *Isten szeretete embertársam szeretetére kötelez! Fontos a magunk hite, reménysége, de maga Pál is nyomatékosan hangsúlyozza, hogy a legfontosabb: a szeretet.*

Kisebbségi létünk arra figyelmeztet, hogy számunk egyre fogy, és nekünk „a szív és a szellem erejével kell pótolnunk gyérülő sorainkat.” Fiainknak és leányainknak meg kell érteniük azt, amit Német László így fogalmazott meg: „A kevesebb joga az élethez az, hogy különb. A kisebbség jogosítványa, ha elit tud lenni.” A legnagyobb vereség megszokni a rosszat, megalkudni az igénytelenséggel, a minden mindegy, csak rosszabb ne legyen

folytatás a 10. oldalon
Józsa István Lajos

A hiterősítő hét programja a 2006. évre

„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20)

Az elmúlt év nehéz pillanatokkal volt tele országunkban és az egész világon több millió család számára, akik elvesztették szereteteiket, vagy akik egész életének munkája egyetlen pillanat alatt megsemmisült. Egyházunk a többi keresztény egyházzal együtt a szolidaritást és a szeretetet felebarátaink felé nem csupán az Istenhez emelt ima által, hanem a segítség tettei által is kifejezte, tekintet nélkül arra, hogy milyen nemzethez tartoznak, vagy milyen hitet vallanak. Mindezen törekvéseinkben annak az egységnek a megvalósítását látjuk, amely Jézus szavaiban jut kifejezésre: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük”. Jézus szavai a közös imahét, de a mi hiterősítő hetünk témáját is képezik ez évben, mintegy buzdítva és meg erősítve minket, hogy életünkben hitünk alapjaként megvalósítsuk a hit és jócselekedetek egységét, a testvériség lelkületében.

Első nap: A Jézus jelenlétében megvalósuló egység

„Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség.” (Ef 4,5-6)

Olvassuk még: „Hajlékom náluk lesz, Istenük lesznek, ők pedig népemé lesznek.” (Ezék 37,15-28); „Áldjátok, népek, a mi Istenünket!” (Zsolt 66)

Második nap: A keresztény egység építése, Jézussal – hét-köznapi ökumenizmus

„Nektek is meg kell mosnotok egymás lábát” (Jn 13,1-15)

Olvassuk még: „Mily szép és gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben élnek.” (Zsolt 133);

„Isten rendezte el a tagokat a testben.” (1Kor 12,12-31)

Harmadik nap: Imádkozzunk együtt Jézussal és egymással!

„Ahol ketten, vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben...” (Mt 18,18-20)

Olvassuk még: „Az Ő szeretete örökké tart.” (Zsolt 136);

„Egy szívvel és egy lélekkel kitartóan vettek részt az imádkozásban.” (ApCsel 1,12-14)

Negyedik nap: Megbocsátás és gyógyító emlékezés

„Nem azt mondom neked, hogy hétszer, hanem még hetvenhétyszer is.” (Mt 18,22)

Olvassuk még: Könyörgés bocsánatért (Zsolt 51); „Én sem ítélek el téged.” (Jn 8,1-11)

Ötödik nap: Isten jelenléte megbékélésre hív: Velünk az Isten

A Seregek Ura velünk van (Zsolt 46)

Olvassuk még: Isten nem személyválogató (ApCsel 10,9-48); „Ki az én felebarátom?” (Lk 10,25-37)

Hatodik nap: Isten jelen van a másik emberben

„Aki befogad egy ilyen kisgyermeket az én nevemben, engem fogad be.” (Mt 18,5)

Olvassuk még: A megtört szívűekhez közel van az Úr. (Zsolt 34); Jézus jelen van felebarátunkban (Mt 25,31-46)

Hetedik nap: Egyek a reménységben

Maga Isten lesz velük (Jel 21,1-6)

Olvassuk még: „Isten a reménységem, Őt fogom újra dicsérni.” (Zsolt 42); „Nem hagyjak árván titeket” (Jn 14,15-31)

A szeretetet...

folytatás a 9. oldalról

életfelfogással. Igaz az a megállapítás, hogy: „csak akkor lehet legyőzni egy nemzetet, ha már legyőzettek erkölcsi eszményei, legjobb törekvései.” Márton Áron híres katolikus püspök ehhez hasonlóan fogalmazott: „A keresztény jellemnek kiváló szaktudással és feltétlen megbízhatósággal kell párosulnia”, azaz: nem elég jó szakemberekké válni, elkötelezett, jó közösségi embernek is kell maradni! A szív és a szellem együttes ereje kell a megmaradásunkhoz.

Sokszor hallottam már olyan lesajnáló véleményt, hogy hiábavaló, hasztalan fáradozás az egységre való törekvés, mert az egyes keresztény vallások annyira bezárkóztak saját hagyományaikba, hittételeik közé, hogy meg sem hallgatják a másik véleményét. Mindenki a maga igazát szajkózza, és hajthatatlan a legkisebb változtatásra is. Én e borúlátó vélekedés ellenére is hiszek az ökumenizmus jövőjében, mert erre készítet maga az élet is, nemcsak Jézus tanítása.

De vajon az egységre való törekvés önfeladást, egyik vagy másik felekezet sarkalatos hittételének feladását jelenti-e vagy valami egészen mást? Én a keresztény egyházak ökumenikus mozgalmában egy összehangolt hitéleti tevékenységre való törekvést, együttműködésre való hajlandóságot látok. A *hitvallásokban leragadt szemléletet okvetlenül fel kell váltania a lelki egységre való törekvésnek*. Ez az ökumenikus látásmód nem új keletű, nem Nyugatról importált árucikk, hanem Jézus evangéliumában és az újszövetség tanításában gyökerezik. Jézus a szorgalmas és sokra igyekvő Mártának adott válaszában korunk emberének is örökérvényű választ adott: „egy az igazán szükséges dolog”: „a mindent pótló áldott szeretet”.

Jézushoz hasonlóan Pál apostol is óva inti korának keresztényeit a betűimádattól: „az új szövetség szolgálja legyünk, nem

betű, hanem Léleké, mert a betű megöl, a Lélek pedig megelevenít. (Gal 3,6)” A keresztények lelki egységét csak a „békesség kötelékével” lehet fenntartani. Sem a kényszerített, sem pedig a tettetett, színlelt barátság nem szolgálja a valódi közeledést. Vigyázzunk, mert ahol a „betű” fontosabb az eleven léleknél, az élő kapcsolatoknál; vagy ahol a „betű” lélek és élet nélkül őrzik, ott nem tud meghonosodni az ökumenikus lelkület. A felekezeti, betűimádó hitet fel kell váltania egy őszinte egységre törekvésnek, együttműködő szeretetnek. Megtörtént a múltban (s reménykedjünk, hogy korunkra már nem jellemző), hogy a keresztény egyházak szellemi erőiknek javarészét nem a buddhizmussal vagy az iszlámmal való polémiára fordították, hanem a másik jó keresztényre irányították a pergőtűzet, arra, aki árnyalatokban másképp gondolkozott.

A keresztény egységre törekvés nem olvasztótégely akar lenni; nem uniformizálni akarja a keresztény felekezetek sokszínű táborát; nem elmosni akarja a felekezeti jelleget, hanem a szeretet jegyében felülemelkedni ezen. Valljuk be, hogy ameddig a felekezetiesség ellentéteket szít köztünk; ameddig segítőt jobb helyett újjal mutogatunk egymásra; ameddig bizonyos hittételek abszolút igazságának hite fontosabbnak bizonyul a felebaráti szeretetnél; ameddig a „holt betű” fontosabb, mint az „élő lélek”, addig lelkileg kiskortúak, éretlenek vagyunk.

„Igyekeztek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével”- biztat Pál apostol, s mindezek fölé öltöztették fel a szeretetet. De az a szeretet, amely tökéletesen összefog bennünket, az nem olcsó érzélgősség, szenvelgés, nem is valamiféle vágy, hanem cselekvő törődés egymással. Ez a szeretet csakis a lélek gyümölcse lehet.

Végezetül hadd álljon örök figyelmeztetésként előttünk Garai Gábor néhány sora: „A szeretetet szét kell osztani az emberek között, hogy el ne fogyjon... mikor már másnak nem jut, magadnak sem marad belőle.” (Példázat a szeretetről)

Imahét a hidegben

„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük.” (Mt 18,20) – Ez volt olvasható a segesvári történelmi egyházak templomainak hirdetőtábláin, románul, magyarul avagy németül. A lelkészek is hirdették a szószékről, ki-ki a maga nyelvén.

Hirdette a helyi újság, a televízió és a rádió. „Szeretettel várunk mindenkit!” – állt a felhívás végén. És tényleg: vártunk és reménykedtünk, bár a hőmérő higanyszála akkor már mínusz huszonhárom fokot mutatott a reggeli órákban. Egyetlen vigaszunk a biblia idézése volt.

És láss csodát: a görög katolikus templomban hétfő délután 96-ot számláló gyülekezet hallgatta a szász evangélikus lelkész, Hans Fröhlich Bruno prédikációját. Kedden a zord idő ellenére már százra emelkedett a létszám. Ciprian Dărăbant görög katolikus lelkész misézett a cornești-i ortodox templomban. Takó István római katolikus plébános szavait már közel százötvenen hallgatták a jelenlévők a református templomban. Csütörtök reggelre „csattogott” a hideg, és csak Miklósi Mátyás Csaba református segédlelkész szavai tudták felmelegíteni a lelkeket az unitárius templomban. Pénteken Adrian Dobre ortodox lelkész Isten jelenlétéről beszélt „a másik emberben”, vagyis a felebarátnak. Ezen a napon is több mint százötven volt a prédikációt hallgatók száma a római katolikus templomban. Szombaton az evangélikus kolostortemplomban hidegebb volt, mint a szabad ég alatt. (Az evangélikusok a téli időszakban a templom melletti

kisebb helyiségben szokták istentiszteleteiket tartani.) Tekintettel arra, hogy a jelenlévők itt is mintegy százhuszan voltak – akárcsak a mi templomunkban –, a lelkész bocsánatot kért a hideg miatt. Benedek Jakab unitárius lelkész volt soron a szolgálatban. Aztán vasárnap szintén ki-ki a maga templomában zárta az imahétet. Az istentiszteletek román, magyar és német nyelven folytak, a prédikációkat lefordították az illető templom gyülekezetének nyelvére. Az imahét minden egyes napja szeretetvendégséggel végződött, hol a lelkézi lakáson, hol a plébánián vagy akár a szeretetotthonban, tanácsteremben.

Segeşváron ez volt a kilencedik imahét.

Benedek Enikő

Teljes szívvel, teljes lélekkel kicsiny Egyházunkért

Miután január 22-én kezét fogok a templomi gyülekezet tagjaival, megszólít és azt mondja: „Tiszteletes úr, ma ünnepejük 70. születésnapomat. Együtt lesz a család. Szeretettel várjuk a tiszteletes aszszonnyal együtt. Eljönnek, ugye?” – Szíves-örömet, Ince bácsi; ha Isten is úgy akarja, akkor ott leszünk.

Igy fogalmazódik meg bennem az a gondolat, hogy jó lenne az *Unitárius Közlöny* olvasóinak is megszólaltatni György Ince marosszentgyörgyi tiszteletbeli gondnokot.

Pálffy Tamás Szabolcs: Ince bácsi, mondja el dióhéjban eddigi életútját!

György Ince: 1936. január 22-én születtem Nyomáton. Szüleimtől tudom, hogy Pető Kálmán lelkész keresztelt meg, Kelemen Miklós lelkész készítette fel a konfir-

mációra, velem is konfirmáltam. 1959-ben feleségül vettem Antal Magdát, aki szintén nyomáti származású. Ugyanebben az évben kerültünk Marosszentgyörgyre, három évig kovártélyban laktunk, majd telket vásároltunk, és házépítésbe fogtunk. Három fiúgyermekkel (Levente, László és Ince) áldott meg minket a drága jó Isten – és még öt unokával.

P. T. Sz.: Mi a foglalkozása?

Gy. I.: Bütörkárpitosságot tanultam, ebben a szakmában dolgoztam és dolgozok mind a mai napig.

P. T. Sz.: Marosszentgyörgyön 1992 januárjától beszélhetünk rendszeres istentiszteletek tartásáról. Hol tudta gyakorolni vallását ezt megelőzőleg?

Gy. I.: A marosvásárhelyi Bolyai utcai templomba jártunk, egyházfenntartást

is oda fizettem; ha jól emlékszem, vagy nyolc évig tagja voltam a keblitanácsnak, még Kolcsár Sándor esperes idejében.

P. T. Sz.: Milyen előzményei voltak annak, hogy az unitáriusok templomépítésre „adták a fejüket” ebben a zömében reformátusok, római katolikusok és román ortodoxok által benépesített községben?

Gy. I.: Az itt lakó unitáriusok zöme Marosvásárhelyre járt templomba. A városi segédlelkészek kijártak ide, felkeresték, meglátogatták a híveket. 1979-ben Andorkó Ferencsel – jelenlegi vargyasi lelkésszel – közel 350 unitárius lelket írtunk össze. Nagyon akartuk, hogy területet kapjunk, gyűjtést szervezzünk, templom és papi lak építésébe foghassunk. Kovács István, a jelenlegi sepsiszentgyörgyi lelkész és Balázs Sándor, aki ma szentgericei lelkész, ugyancsak nagyon szépen látogatták az itteni unitáriusokat.

1990-től új lehetőséget láttunk arra, hogy megmozgassuk az áttérések miatt egyre apadó leányegyházközségünket. Balázs Sándor székelykálai lelkésszel látogattuk a híveket. Sajnálattal tapasztaltuk, hogy sokan az egykori unitáriusok közül átálltak más felekezethez, gyermekeiket már más egyháznál kereszteltették, konfirmáltatták. Éreztük, hogy tenni kell valamit.

P. T. Sz.: Hol tudták megtartani az istentiszteleteket?

Gy. I.: Kezdetben a reformátusoknál próbálkoztunk, hogy engedjék meg az istentiszteletek megtartását templomukban. Mivel kérésünket elutasították, a római katolikus plébánián kopogtattunk. Itt megengedték, hogy lelkészünkkel a hitanteremben tarthassunk istentiszteleteket, és a szertartásokat is itt lehetett elvégezni. A termet mindig tisztán adtuk át, rendszeresen takarítottunk és faragott fali lámpákat adományoztunk a minket befogadó közösségnek.

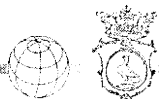
P. T. Sz.: Ince bácsinak gondnokként milyen szerepe volt a templomépítési munkálatok során?

Gy. I.: Arra törekedtem, hogy lelkészünkkel együtt mozgósítsam a híveket, hogy elől járjak a közmunkában, a szervezésben. Még elmondom, hogy néhai Erdő János püspök úr és Balázs Sándor lelkész hozzáállása a mi ügyünkhöz nagyon sokat jelentett. Jól fogott a biztatás, mert tudtuk, hogy „nagy fába vágtuk a fejszénket.”

P. T. Sz.: Mégis, hogy sikerült, hogy alig néhány hónap alatt felépítették a Bíró Gábor által tervezett templomot?

Gy. I.: Nagy szerepe volt a közmunkának. Volt olyan nap, hogy tizenöt-húsz személy dolgozott reggeltől estig fent a templomnál. Három férfi kettőszáz napot

folytatás a 12. oldalon

Az Egyház kiadói tevékenységét koordináló Kiadó- és Nyomdabizottság január 27-én ülésezett Kolozsváron, a 2006. évi kiadói terv előkészítése, az egyházi kiadványokban közlő szerzők honorálása, valamint a terjesztési rendszerben előálló tennivalók kapcsán.

Az Egyházi Képviselő Tanács február 17-én rendkívüli ülést tartott Kolozsváron. Napirenden az éves ülésezési terv és eseménynaptár, a kiadói terv, az építkezési és javítási segélyek, valamint az egyházi központi költségvetés körvonalazása szerepelt.

Id. Báró József nyugalmazott lelkész, a Székelykeresztúri Egyházkör tiszteletbeli esperese életének 78. évében február 3-án elhunyt. 1928. május 13-án született Városfalván, Báró József unitárius lelkész és Tamás Gabriella fiaként. A székelykeresztúri Báró Orbán Balázs Unitárius Főgimnáziumban végezte középiskolai tanulmányait, lelkészi oklevelet az Unitárius Teológiai Akadémián szerzett 1951-ben. 1953-ban kötött házasságot Derzsi Gabriella unitárius énekvezérrel, s hamarosan két gyermek édesapja lett. Egyházi szolgálatát a kolozsvári, a homoródalmási, majd a recsenyédi egyházközségben kezdte gyakorló segédlelkészként, majd 1956-tól a homoródszentpáli egyházközség lelkésze lett. A Székelykeresztúr-Székelyudvarhelyi Egyházkör 1973-ban esperesének választotta, a Székelykeresztúri Egyházkör pedig lelkészeének hívta meg. Esperesi tisztségét 1992-ig viselte, lelkészi szolgálatát pedig 1997-ig végezte, nyugdíjazásáig.

Temetési szertartására február 6-án került sor a székelykeresztúri unitárius templomból a timafalvi temetőbe. A szertartást id. Szombatfalvi József székelykeresztúri lelkész, esperes végezte, egyházunk nevében dr. Szabó Árpád püspök mondott búcsúbeszédet. Osztálytársai részéről Simén Domokos ny. lelkész, az Unitárius Lelkészek Országos Szövetsége részéről Bartha Alpár lelkész, a székelykeresztúri Unitárius Gimnázium részéről Varró Margit igazgató, a szülőfalu, Városfalva részéről Bíró Barna lelkész, a homoródszentpáli egyházközség részéről Tódor Csaba lelkész, a tanítványok részéről Pálffy Tamás Szabolcs lelkész búcsúztatta. Emléke áldott lesz közöttünk.

Teljes szívvel...

folytatás a 11. oldalról

köz munkázott, csak hogy jól haladjunk. Éjszakára megszerveztük az őrseget, vigyáztunk, nehogy lába keljen az építőanyagok.

P. T. Sz.: Mit jelentett Ince bácsi számára a diplomavató ünnepe?

Gy. I.: Életem egyik legszebb napja volt 1995. október 15-e. Nagyon örvendünk, hogy felszentelődött kicsiny templomunk.

P. T. Sz.: 1997 és 2002 között főtanácsi tagként is tevékenykedett. Milyen tapasztalatokat szerzett?

Gy. I.: Megtiszteltetés volt számomra, hogy a zsinaton főtanácsi tagnak választottak meg. Részt vettem a Kolozsváron tartott gyűléseken, úgy érzem, hogy ott is a kicsiny marosszentgyörgyi gyülekezetünket képviseltem.

P. T. Sz.: Egy szépen berámázott címeres-pecsétes irat látható itt a falon. Milyen irat ez, hogy ilyen nagy becsben tartják?

Gy. I.: A tiszteletbeli gondnoki cím adományozásáról szóló irat ez, amelyet 2004. augusztus 27-én Kolozsváron adtak át nekem a Díszteremben a főtanácsi gyűlés alkalmával. Én Istennek adok há-

lát azért, hogy gondnokként hűséggel szolgálhattam Egyházamat. Még elmondanám, hogy három évvel ezelőtt középső fiamat, Lászlót választotta meg gondnoknak a közgyűlés, átadtam a gondnokság „stafétabotját”.

P. T. Sz.: Hogyan látja egyházunk jelenét és jövőjét?

Gy. I.: Mindig van tennivaló az egyházközségi életben. Nagyon örvendek annak, hogy 2002-től a betéréseknek köszönhetően lassacskán gyarapodik az egyháztagok száma. Látom, hogy sikerült felkelteni más felekezetű fiatalok érdeklődését is vallásunk iránt, szép számban jönnek el új egyháztagok is például a szejkézfürdői Világtalálkozóra. Összefogással tudunk csak eredményt elérni, a templomépítés is ezt bizonyítja. Nagyon sokat jelent az, ha a lelkész állandó kapcsolatban van a gyülekezet tagjaival, örömeiket, bánatukat egyaránt ismeri, és mindkettőben osztozik. Én arra kérnék mindenkit, aki olvasni fogja ezt a beszélgetést, hogy teljes szívvel, teljes lélekkel tevékenykedjünk kicsiny Egyházunkért. Jóakarattal, lelkesedéssel sokat tehetünk.

P. T. Sz.: Mit üzen az *Unitárius Közöny* olvasóinak?

Gy. I.: Azt, hogy olvassuk ezt a lapot, mert anyanyelvünkön szól, és lelki táplálékot ad nekünk. És még azt, amit nagyon megjegyeztem az újévi prédikációból: „Nem azért szeretjük Egyházunkat, mert nagy és erős, hanem azért, mert Anyaszentegyházunk, és azért, mert a miénk.”

Úton lenni – boldogság?

Születtünk 1937-ben, 1943-ban, 1966-ban vagy 1972-ben. Itt állunk az út felénél vagy végén, életünk hajnalán, derekán vagy alkonyán.

Ki tudja? – Úton lenni jóval, rosszal...

Amióta megismertük azt a csodálatos biztonságot, amelyet édesanyánk méhében tapasztaltunk, azóta arra vágyunk, hogy újra megtaláljuk. És érezzük azt az önzetlen szeretetet, ami belőle áradt.

Ha elégedetlenek és boldogtalanok vagyunk, ennek a fő oka az, hogy önmagunkkal vagyunk elégedetlenek. De ha önmagunkkal elégedetlenek vagyunk, hogy lehetnénk elégedettek életünkkel? És hogyan lehetnénk boldogok?

Honnan származnak gátlásaink, negatív képeink, kétségeink? Azt tanítják, hogy az önmagunkról alkotott első benyomásaink gyermekkorunkban gyökereznek. Azt, hogy kik vagyunk, elsősorban környezetünk tükröződéséből tanuljuk meg.

De hát kik vagyunk?

Hiba, ha mások véleményére alapozva válaszolunk. Isten gyermekei vagyunk, a jóra való képességet birtokolva tarsolyunkban. És az öntudatra ébredésben rendet kell teremtenünk a „Ki vagyok én?”, „Hol a helyem a világban?”, „Miért vagyok boldogtalan?”, „Miért nem szeretnek engem?” között.

Mindannyian különlegesek és egyediek vagyunk!

Már maga az a tény, hogy megszülettünk – csodálatos! Az isteni gondviselés élő csodája! Találkozás a léttel. Istenünk életet adott, és adta a jót meg a rosszat.

Az önismeret útja hosszú és rázós, és csak tőlünk függ, végigjárjuk-e, vagy egyik-másik szakaszát kihagyjuk. És tőlünk

függ, hisszük-e, hogy Isten bennünk van, hogy szellemünk és személyiségünk alakítja jövőnket, s az életet, s a lehetőséget, hogy válasszunk!

Tekints egy kicsit vissza:

- Emlékezz gyermekkorod rossz élményeidre: sérelmekre, tükrözött énedre, az igaztalan pofonokra és büntetésekre. Ezek mind a tied! Mit tanultál belőlük? Semmi, ami veled történt, nem véletlen. Semmi nem azért van, hogy csak hordozd, és szenvedj tőle. Tanulj belőle, és emelkedj fölébük! És idézd fel szüleid arcát, s testvéreidét – ha azok között a szerencsések között vagy, akiknek testvérei vannak –, s ha kell, bocsáss meg nekik, gondolatban öleld meg őket!

- Serdülőkor: életmegváltás, csalódás, hovatartozás, mivélevés, függetlenség, szerelem, felnőtté válás. Bocsáss meg azoknak, akik megbántottak, és emlékezz első szerelmed csókjára!

- Gyűjts gyertyát azoknak, akiket elvesztettél. Szeretted őket, és ők is szerettek téged. Hiányuk pótolhatatlan. „A hiány hiány marad, a seb seb, lyuk és folt, de az emberből nemcsak romok maradnak” (Hamvas Béla) Tovább kell lépned. Ők is azt akarják, hogy továbblépj, emléküket magadban megőrizve.

- Most gondold arra, aki fényként jelen van az életedben, aki a tenyerén hordoz, és soha el nem hagy. Ha meg is tagadod, ő nem tagad meg! Ő segít rávezetni, mire született! Emlékezz, milyen volt első találkozásod vele. „Mikor elhagytak, mikor a lelkem roskadozva vittem, csöndesen és váratlanul átölelt az Isten.” (Ady) Boldog ember az, akinek ő az erőssége, s ösvényeit hordozza szívében!

Előtted az Út, veled az Isten és az álmaid. Szeretet és hit, ami körülövez.

Mit tégy? Menj az úton, menj tovább!

Kezdd el, és éld saját új életed!

Élj a jelenben, vállalj önmagad, s ne félj, hogy elárulják titkaid, és ne törődj, mit mondanak rólad. Nem vagy egyedül!

S aki a jelenben él, és valóban vállalja és átérzi érzéseit, nem menekül a kihívásoktól, megoldja gondjait, útján Isten vezet: a jót választotta. S ha ez tudatos, megtörtént az első nagy lépés a kiegyensúlyozott, boldog élet felé.

Boldog csak úgy lehetsz, ha szabad vagy! Szabadnak lenni, pedig annyit jelent, hogy életedet döntéseid függvényében éled.

Ha nem tudsz döntéseket hozni tested, szellemed, lelked fejlődésével kapcsolatosan, nem birtokolod életed! És ez nem azt jelenti, hogy elhárítod szeretteid, felebarátaid iránti felelősségedet. Ellenkezőleg! Azt jelenti, hogy hatalmunkban áll életünkért felelősséget vállalni. És felelősek vagyunk életünkért és minden tettünkért. Azért, amit megtettünk, és azért is, amit elmulasztottunk megtenni! Ha nem vagy önmagad ura, akkor

mások irányítanak, s nem vagy szabad. Ha pedig nem vagy szabad, nem lehetsz boldog.

A világ legszabadabb és legboldogabb emberei mély belső békével rendelkeznek, s szabadságuk nem elkülönülés! A boldog, kiegyensúlyozott emberek szeretnek emberek közt lenni, derűsek, biztonságban érzik magukat és ragyognak. Miért ne lehetne miénk ez a ragyogás?

Útravalóként: Ez a te életed. Csak te tudod érezni, tapasztalni, élni – senki más. Időd korlátozott. Ez a tiéd, de ne feledd, kitől van. Éberség, tudatosság! Hogy önmagad légy. És válaszod a jót! Rendelj magadnak útjelzőket, útmutatót, biztos oszlopot, és vigyázz az útra, hogy le ne téj róla! Ezen az úton lenni – boldogság.

Ferenczi Enikő

nők világa

„Anyám, nyújtsd felém öreg kezedet!”

Szabó Lőrinc versének sorai jutottak eszembe a januári első nőszövetségi gyűlésünkön.

Sírni szerettem volna, mint egy kislány, hisz már nincs édesapám, sem édesanyám. Ez az idézet mégis valami szép ötletet érlelt bennem, és Bódi Ilonka nőtestvérünk jött a csodálatos javaslattal: keressük meg ágyhoz kötött, öreg betegeinket, akik nem tudnak templomba jönni! Gondolatunk a beszélgetés alkalmával tovább érlelődött. Így jött a javaslat tovább: „ne menjünk üres kézzel, vigyünk egy kis csomagot, egy kis édességet.” Igen, „Máriáink” megértették, hogy ismét tehetünk valami jót, melegséget, reményt, életkedvet vihetünk egy beteg ágyához.

A következő csütörtökön elindultunk, bekopogtunk öreg betegeinkhez. Vittünk egy-egy szimbolikus csomagocskát és sok szeretetet mellé. Tudjuk, ha már elmúlt is karácsony, de kis figyelmességünkkel mosolyt varázsolhatunk gondterhelt arcukra.

A lelkész is segítségünkre volt. Ott volt velünk, és együtt imádkozhattunk azokért a beteg emberekért, akik már rég ágyban töltik életük napjait, azokért, akik vágynak az imára, hisz valamikor hűségesen templomba jártak. Az imával megerősítettük az egy Istenbe vetett hitet, bizalmat vittünk betegeink családi otthonába. Vittünk talán némi türelmet is a betegség elviseléséhez, és megértést egymás iránt. A mindennapi élet gondjainak nehéz „zsákját” egy pillanatra levettük vállukról, és leültünk beteg, fáradt öregeink mellé, hogy beszélgessünk, imádkozzunk. A lelki táplálékkal bizonyoságot tettünk, hogy az életben még vannak kellemes napok, pillanatok, ne féljenek hát a nehéz kereszt viselésében. A régi anyai emlékeket vers felolvasásában idéztük fel:

„A lelke: bánat! Annyi minden érte.
Nehéz özvegyseg rászakadt fejére.
S míg én betegen, búsan tovább éltem,
Ő imádkozott és szenvedett értem!”

Istennek hála, hogy asszonyaink nem csak keresték, de meg is találták tevékenységük egyik célját. Kívánom, hogy munkájuk ne csak keresés, hanem megtalálás, megvalósítás is legyen.

Megalakult a kolozsi unitárius nőszövetség

2005 karácsony másodnapján valóban megalakultunk, 12 taggal. Az elnöki tisztséget Vinkovics Magda, a pénztári teendőket Kovács Báró Kati, a jegyzői teendőket pedig Dezső Ilona látja el, akiknek a testület egyértelmű bizalmat szavazott.

Megalakulásunk első mozzanataként fényképeket készítünk, így az alapítást a tagokat ábrázoló tabló örökíti meg.

Második ülésünket január 21-én tartottuk, ahol 5 millió (rég) lej alaptőkével a következő célok megvalósításához szótunk terveket:

– A szokásos háromszög alakú terítőt záros határidőn belül elkészítjük, és az UNOSZ rendelkezésére bocsátjuk a vándorabrosz eme új „tagjával” való bővítése céljából.

– Az UNOSZ alaptörvényét a következő összejevetelünkig (mely havonta csedékes), kézről kézre adva áttanulmányozzuk, és előírása szerint tevékenykedünk.

– Készítünk sürgősen két halotti zászlót (fekete szövetből), amelyeket temetések alkalmával a kegyelet kifejezéseként nők és férfiak visznek a gyászmenet élén, annak szem előtt tartásával, hogy nő vagy férfi távozik az élők sorából.

– A következő gyűlés alkalmával tagdíjakat állapítunk meg – mintegy kiegészítendő és gyarapítandó adománykénti összeget – azért, hogy a kezdő alaptőkénk lehetőleg gyarapodjék.

– Fokozottabb odafigyeléssel várjuk a harangszót, és az eljáruk a vasárnapi istentiszteletekre, és az egyházi megmozdulásokban, „történesekben” rendszeresen részt vállalunk.

– Közmunkával segédkezünk a templom, parókia, telkekertje rendbentartásánál, különös tekintettel a XVII. századi sírkövek környezetének gondozására, virággal való díszítésére.

Háziasszonyi teendőket vállalunk a 2006-ban Kolozson megtartandó köri közgyűlés alkalmával.

Segítséget nyújtunk a „lapidáriumunk” mellett felállítandó „hősök emlékművénel”, ugyanis a tordai hatalmas harcokban elesettek emlékére, akik Kolozs, Kolozsbós, Kolozskara határában pihennek, még a mai napig nincs megfelelő emlékmű (40 ismert nevű honvéd és 3 ismeretlen katona).

Egyházközségünk és nőszövetsége kicsi, előregedő, de fel-tétlenül élni akar!

Adorjáni Gyöngyvér

Vinkovics Magda

Mészkői nők

Január 13-án, a vallásszabadság napján tartotta első összejövetelét a mészkői unitárius nőszövetség. A találkozón, melyre a lelkeszi lakás nappalijában került sor tizenhét személy vett részt. A másfél órás megbeszélés tárgya a nőszövetség első félévi programtervezetének a meghatározása volt. A nőszövetség egyik fő tevékenysége, a kézimunkázás mellett a teadélutánok, illetve a különböző ünnepségeket követő szeretetvendégségek megszervezése volt mindig. Az év első felére hat teadélutánt és szeretetvendégséget terveztünk be. Ezek mellett a tél idejére minden csütörtök délutánra találkozóra hívtuk az érdeklődőket, mely bibliaórával kezdődik és kézimunkázással, teázással, beszélgetéssel folytatódik. Az első összejövetelek céljaul varrottas borítókészítést tűztünk ki az egyházközség anya- és hirdetőkönyvei számára. Természetesen a farsang idején nem szorítkozzunk a heti egyszeri találkozókra, hanem, amikor az idő engedi, családi házaknál is folytatjuk a tevékenységeket.

Az első csütörtöki találkozót a szélvihar sem tudta elfújni. A hideg ellenére is tizenegyen gyűltünk össze. A délutánt éneklés és bibliaóra nyitotta meg.

A január 22-i teadélután, az első rendezvény is sikeresnek mondható. Mintegy ötven felnőtt és gyermek gyűlt össze az egyházközség tanácstermében. A teadélután áhitattal kezdődött, amit egy, a Bálint Róbert Zoltán lelkész által tartott rövid előadás követett a vallásszabadság és az erdélyi reformáció témájában. A tea felszolgálásával megindult beszélgetést csak a hagyományos tombolasorsolás szakította meg.

Reméljük, a soron következő összejövetelek is hasonló hangulatban telnek, és a február 26-i farsangi teadélután ugyanilyen sikerrel jár.

MN

Váncsa Csilla

ifjúsági oldal

A teológiai vizsgaidőszak kellős közepén – amikor tudniillik „az idegek pattanásig feszülnek” – szessziós témákon kívüli ügyekben nem egyszerű szóra bírni a hallgatókat. Hogy ez mégis sikerült, azt elsősorban a karácsonyi legációs időszakhoz kapcsolódó csúcsmémények emléke teszi: öröm- és otthonérzet, a kedvesség és a családiasság újból és újból ismétlődő tapasztalása, ugyanakkor a gyermekkori múltba és a lelkészjövőbe való „belefürkészs” izgalmak. De meséljenek erről inkább a teológiai hallgatók...

Legátusok

Minden teológiai hallgatónak nagy álma, hogy az öt év tanulmányi idő alatt legalább egy ünnepet otthon, szülőfalujában vagy -városában tölthessen. Ha lehetőség van rá, mindannyian karácsonykor próbálunk hazahúzódní. Felidézni a régi karácsonyok igazi ízét. Megbújni egy kicsit az otthon lelket melengető, ünnepi csendjében. Harmadéves voltam, amikor én is egy szép karácsonyt tölthettem otthon, szeretteim közelségében, hiszen gyakran „nehéz” volt számomra is a hátamra kellett vennem, bár a szeretet nevében indultam útnak.

Ezen a karácsonyon felszabadultabb voltam, mint máskor, annak ellenére, hogy hosszú út állt előttem Vagyastól Magyarsárosig. Még a zsákomat is könnyebbnek éreztem, amikor megpillantottam a magyarsárosi tetőről a völgyben elterülő falut. Ahogy haladtam a falu felé, meg is állapítottam, hogy ez a falu számomra a békesség és a szeretet völgye.

Úgy érkeztem, mintha hazamentem volna, ugyanis 2004 nyarán egy egész hónapot töltöttem Magyarsároson nyári legátusként. Ez az idő elég volt ahhoz, hogy még akkor megígérjem, az utolsó, ötödévi karácsonyt velük szeretném eltölteni. Jó volt újra találkozni, örvendeni egymásnak, és ellátogatni az ismerősökhöz, barátokhoz. Jó volt látni három napon keresztül azt, hogy akár délelőtt, akár délután milyen nagy számban jönnek a templomba! Megható és jóleső érzés volt, amikor harmadnapján a nőszövetség és más asszonyok is gyönyörű kézimunkákkal, varrottasokkal ajándékoztak meg. Igazi, békés karácsonyom volt mind a lelkeszi család, mind a gyülekezet körében. Ezúttal is hálásan köszönöm mindannyiuk kedvességét és a meleg fogadtatást.

Székely Mónika-Rebeka, V. évfolyam

A három ünnep közül (karácsony, húsvét, pünkösd), melyek alkalmával legációba megyünk, karácsonykor a legnehe-

zebb az elindulás. Hisz karácsony azért más... Ilyenkor mindenki arra törekedne, hogy – amennyiben lehetséges – a család körében töltsse az ünnepet. Ahogy közeledik az ünnep, engem is mindig magával ragad az a sajátos érzés, amelyet „karácsonyi láznak” lehetne leginkább nevezni. Mindig nehéz az indulás, hisz az pontosan a „legkritikusabb pillanatban”, ünnep szombatján történik. Anyukám ilyenkor már az utolsó simításokat végzi a karácsonyi készülődésben, a fenyő is ott várja már az erkélyen, hogy utána jöjjön az angyal, s feldíszítve hozza vissza. Minden annyira ünnepi már... Hát, én ilyenkor veszem a zsákot a hátamra s a világot a nyakamba, és vonattal, busszal vagy éppen stoppal indulok legációba. Természetesen a lelkészek tudják, milyen ez a szívet szorongató érzés, s ténylegesen mindent megtesznek annak érdekében, hogy a legátusnak igazi ünnepe legyen.

Az idén sokkal másabbra sikerült a karácsony. Nemcsak azért, mert nekem legátusként ez volt az utolsó ilyen ünnep (jövőre, ki tudja, hol várom az angyalt!), hanem sokkal inkább azért, mert végre eljutottam Homoródalmásra, anyukám szülőfalujába, s végre vele együtt ülhettem a karácsonyi asztal mellé, hisz ő is „hazajött” velem.

Első szolgálatom karácsony estéjén volt, amikor – a gyerekek nagy öröme

– a templomba érkezik az angyal, s az oly nagy izgalommal elmondott versek után szétszítja ajándékait. Ilyenkor csak jól sikerülhet az áhítat. Minden izgalom elpárolog, s valóban öröm imádkozni a gyülekezetben. Másnap az úrvacsorai ágendát végeztem, és segitettem az úrvacsora-osztásban. Az érdekes ebben, de a többi almási szolgálatomban is az volt, hogy nagyon sok ismerős biccentett mosolyogva felém, amikor a borral közeledtem. Ez számomra igazán családiassá tette az ünnepet. A templomból kijöve jó volt kezét fogni régi ismerősökkel, rokonokkal. Ha már róluk esett szó, hadd mondjam el, hogy ottlétem alatt kiderült: annyi (eddig) ismeretlen rokonom van, hogy biztosan soha nem fogom magam egyedül érezni a világban.

Összegezve elmondhatom, hogy rég nem éreztem magam ilyen jól karácsonykor, hisz idén minden megvolt, amit ed-

dig hiányoltam: család, barátok, anyukám. Mindenekelőtt hadd fejezzem ki ezúttal is köszönetemet a homoródalmási gyülekezetnek és a lelkesízi családnak, hogy ilyen szép ünnepet tölthettem közöttük. Isten áldja őket ezért!

Rácz Norbert, V. évfolyam

Mindig jólesik a Kolozsvár téli szürkeségéhez szokott szemnek, ha hóval fedett, fehérségben összeolvadó tájat láthat. És valóban, nincs is szebb egy fehér karácsonynál! Ilyenkor mindig úgy érzem, a hó nemcsak a világ szennyét rejti el, hanem az emberi lelkeket is tisztára mossa. Nem tudom, hogy ez a karácsonyi megszépülés tette-e, de idén ismét megtörtént a csoda. Számomra ismeretlen helyre indultam – Alsórákosra –, idegen emberek közé, egy olyan üzenettel, amelyet megtalálni is nehéz, nemhogy továbbmondani, s mégis *haza*érkeztem. Úgy fogadtak,

mint rég nem látott, közeli és kedves családtagot. Nyitott szemmel és szívvel hallgatták és értették szavaimat.

Nem egy „rózsaszín álomba” érkeztem, hanem egy élő gyülekezetbe, ahol megsejthettem az emberek közötti kötődéseket, de ahol a felmerülő problémákat és konfliktusokat sem próbálták eltussolni vagy álcázni a legátus előtt. Megismerhettem az egyházközség sajátos szerkezetét és azt a helyi szokást, amely szerint évente választanak megyebíró (gondnokot), hogy – amint mondják – ne legyen ideje beleunni, de legyen alkalmát valamilyen magá után hagyni. Egy megörökített János-napi köszöntővel (helyi jellegzetesség) és sok-sok élménnyel távoztam az egyházközségből. Köszönöm a lelkesízi családnak és a gondnok úrnak, az egyházfiaknak és családjaiknak a szép és emlékeztető ünnepet.

Kovács Mária, IV. évfolyam

Új „DFIE”: az MDFIE

Január 4-én megalakult a Mészköi Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet, amely ünnepek rendezését, találkozók szervezését, az országos és körü egyletek rendezvényein való részvételt, a fiatalabbak tevékenységeinek segítségét vállalja magára.

Több próba után (kisiskolásokkal, óvodásokkal együtt) sikerült egy megfelelően összehangolt előadást felépítenünk a vallásszabadság kihirdetésének megünneplésére. A január 15-i „templomjáték” mondanivalója a sziklára épített hitében minden körülmények között megmaradó ember erkölcsi erejét és nagyságát pró-

bálta érzékeltetni. Délután tizenhárom gyermek és fiatal vett részt az alsófelső-szentmihályi egyházközség tanácstermében a remekül sikerült teadélutánon. A helybeli gyermekek Petőfi-estje után Márk Attila énekmondó megenesített verseket adott elő, gitározott.

br

Kedves Felfedezők, kedves Barátaink!

Szeretettel köszöntjük régi és újonnan bekapcsolódó játékosainkat. A kezdő játékosaink érdekében felfrissítjük „hármasszabályunkat”:

1. A kezetekben levő *Unitárius Közlöny*ben találjátok meg a helyes választ a Forgószél kérdéseire. Levélben kell válaszolnotok a lennebb megadott címre, a kivágott és olvashatóan kitöltött szelvényen, illetve külön papírlapon a Tükör rovat feladatára – mindezt egyetlen borítékban postázva.

2. Ajándékpontot kap – az aktuális fordulóban elért pontszámának felét –, aki új versenytársat szervez be. Ne feledjétek: a frissen beszerzett játékosnak legalább három fordulóban játszania kell, és fel kell tüntetnie az őt játékba bevonó társának a nevét.

3. Aki a kérdésektől eltérő tárgyú, komolytalan válaszokat ad, automatikusan kiesik a játékból.

Igyekeztek pontosan válaszolni a feladatokra a maximális pontszám elérése érdekében, hiszen várnak az ajándéktáborok és a különféle értékes ajándékok.

Ne feledjétek: ti is javasolhattok a Tükör részére kreativitást fejlesztő feladatot! A sikeresebbekből válogatunk, és feltüntetjük a feladatgazda nevét is.

A válaszok beküldési határideje: **2006. április 1.** • Küldeményeteket az alábbi címre várjuk: Fekete Levente, 527005 Aita Mare, Str. Főút 349. jud Covasna

Forgószél

- Egészítsd ki:
„A szeretetet az emberek között, hogy el ne fogyjon... Mikor már nem jut, sem marad belőle” (Garai Gábor)
10 pont
- Miről szól az istentisztelet alkalmával énekelt közének?
.....
5 pont
- Németh László szerint mi a legnagyobb vereség?
.....
5 pont

Tükör

Illusztráld kedvenc unitárius énekedet! (Ötletgazda Fodor Szilvia)

Lapszámunk szerzői: **Adorjáni Gyöngyvér** ny. postatisztviselő, tiszteletes asszony (Ürmös), **Benedek Enikő** út- és hídépítő almérnök, tiszteletes asszony (Segesvár), **Czire Szabolcs** teológiai oktató, PTI (Kolozsvár), **Demeter Erika** lelkész (Erdőszentgyörgy-Bözödújfalva), **Ferenczi Enikő** teológiai oktató, PTI, kórházlelkész (Kolozsvár), **Józsa István Lajos** lelkész (Kökös), **Lőrinczi Lajos** lelkész (Csehétfalva), **Pálffy Tamás-Szabolcs** lelkész (Marosszentgyörgy), **Vánca Csilla** magángazdálkodó, a sepsiszentgyörgyi u. nőszövetség elnöke (Sepsikőröspatak), **Vinkovics Magda** karbantartó, a kolozsi u. nőszövetség elnöke (Kolozs)

Nyelvi totó (II.)

Mit jelentenek Ön szerint a következő szavak?

1. **nafta** – 1. a kőolaj régi neve, 2. molyirtó anyag, X. régi ruhadísz
 2. **nekropolisz** – 1. méhviasz, 2. csillagváros sci-fi regényekben, X. nagy ókori temető
 3. **odaliszk** – 1. a hárem úrnőjének szolgálója, 2. emlékmű-féle oszlop, X. fáraók rabszolgája
 4. **padlizsán** – 1. kékparadicsom, 2. balkáni hangszer, X. kétszemélyes postakocsi
 5. **pantonett** – 1. női szandálféle, 2. szűk pantalló, X. régi ötfokú hangsorban írt dallam
 6. **rabulisztika** – 1. börtönlakók memoáirodalma, 2. körmonfont okoskodás, X. az arab díszítőművészet tudománya
 7. **sallárium** – 1. mesterséges napozó, 2. munkadíj, X. salátáskert
 8. **serif** – 1. amerikai rendőrféle, 2. arab nemes, X. lángpallosú angyal
 9. **tarantella** – 1. nagy, mérges pók, 2. spanyol mártásféle, X. régi olasz tánc
 10. **handzsár** – 1. régi keleti kard, 2. össze-vissza beszélő egyén, X. repülőgép garázsa
 11. **rozsomák** – 1. mákkal rokon növény, 2. menyétféle állat, X. kozák tánc
 12. **plumbikon** – 1. televíziós képfelvető cső, 2. ólomkupa, X. ólomból készült szentségtartó
 13. **petroglifa** – 1. tengerbe ömlött kőolajnyomok, 2. keleti uralkodói cím, X. történelem előtti sziklába vésett felirat
- +1. **hetéra** – 1. egysejtű állatka, 2. szabados életű ókori görög nő, X. mitológiai állat

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	+1.

Ajándékvásárlás

Bemegy egy férfi a boltba, nézelődik, látszik rajta, hogy nagy gondban van, az elárusító lány megkérdezi:

– Segíthetek, uram?

– Azt hiszem, nem... A feleségemnek szeretnék kesztyűt venni, de nem tudom a méretet...

– Ó, hát ez egyszerű! Tegye a kezét az enyémhez, ez akkor meg tudja mondani, hogy annál nagyobbra vagy kisebbre van szüksége, hiszen biztosan a feleségének is fogta már meg a kezét!

A férfi úgy is tesz, és miután a lány tenyeréhez simítja az övét, így szól:

– Nagyszerű kisasszony, pontosan ekkora a feleségem keze is, adjon egy olyan kesztyűt, amelyik jó magának.

– Tessék uram! – szolgálja ki a lány a férfit. – Egyebet nem kér?

– ...! – szól a férfi. (Lásd vízszintes 1. és függőleges 13. sorok alatt.)

Vízszintes: 1. A poén első része. 13. Rege. 14. Eladódik. 15. Szigligeti személyneve. 16. Öreg kéz jelzője. 18. Ják határai! 19. Illemszabálynak megfelelő. 21. Lóbetegség. 22. Pihen. 24. Nyersselyem-színű. 26. Csodás történet. 27. Amerikai cigarettamárka. 29. Mint. 30. Bosszús szócse. 32. Ruhát letesz. 34. Lett sakkvilágbajnok volt. 35. Nagyon buta, idétlen. 37. Americium vegyjele. 39. Nagy német város. 40. Argon vegyjele. 41. Szlovák, régebbi szóval. 42. Római labdarúgócsapat. 43. Bibliai hajós volt. 45. Alarm. 46. Kofa igéje. 47. Lapban megjelent írás.

Függőleges: 2. Magyar író volt, (Ferenc), az *Aranykoporsó* szerzője. 3. Spanyol női név. 4. Juttat. 5. Lárma. 6. Csavaró. 7. Ilona, kiskorában. 8. Üres lak! 9. Talál. 10. Toronyiránt. 11. Teremsport. 12. Ismeretlen. 13. A poén befejező része. 17. Lapos. 20. Ler két vége! 23. Mesebeli ló jelzője. 25. Széken, helyet foglal. 28. Idegen férfinév. 29. Álomba ringat. 31. Lódító. 33. Panaszosan „szól” a kutya. 35. Kis faépület. 36. Emelőgép. 38. Kérdőszó. 39. Kisborjú. 42. Alsó végtag. 44. Indokkal kapcsolatos.

A rejtvényt Forrai Tibor készítette

A rejtvény-megfejtések beküldési határideje: **2006. április 5-e.** Csak azok vehetnek részt a könyvnyeremény-sorsoláson, akik mindkét rejtvény helyes megfejtését eljuttatják szerkesztőségünkbe. A nyertes nevét áprilisi lapszámunkban közöljük.

Decemberi rejtvényeink megfejtése: *Székely pedagógia:* Igen, de ő nem ült fent a fán! *Közmondások:* Minő a gazda, olyan a bora. Minő a pásztor, olyan a juh.

Könyvjutalmat nyert **Szabó Enikő** nagyváradi olvasónk. Gratulálunk!

Unitárius Közlöny

ISSN 1220-8418

Kiadja
az Erdélyi Unitárius Egyház
Kolozsvár
Alapítási év: 1888
Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőbizottság:
dr. Rezi Elek főszerkesztő
Jakabffy Tamás szerkesztő

Munkatársak:
Gyerő Dávid
Kovács István Sándor
Asztalos Klára (Nők Világa)
Sándor Krisztina (Ifjúsági Oldal)

Szedés: **Rezi Éva**
Tördelés: **Ruzsa István**
Korrektor/olvasószerkesztő:
Kürti Miklós

Készült a kolozsvári
Heltai Gáspár
Unitárius Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme:
400105 Cluj,
B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9.
tel./fax: (0)264-593236, -595927
e-mail:
tamas.jakabffy@unitarius.com

A lapszám megjeleníthető
az Erdélyi Unitárius Egyház
központi honlapján:
www.unitarius.com

Lapterjesztés és adminisztráció:
Szabó Zoltán
A lapok kiszállításával
kapcsolatos felvilágosítás:
Verbum Egyesület,
Simon Ferenc, tel: 0264-596478

A kéziratok szerkesztőségbe
érkezésének határideje:
minden hónap 5-e.

15 napnál régebbi eseményről szóló
olvasói tudósításokat
nem teszünk közzé.
Kéziratokat nem őrzünk meg,
és nem küldünk vissza.
Közlésre szánt fényképeket
kérésre visszaküldünk.
A lapban közölt írások
nem tükrözik feltétlenül
a szerkesztőség nézeteit.